

Christian Briem

Smrt *– přemožený* *nepřítel*

Christian Briem

Smrt – přemožený nepřítel

Christian Briem

SMRT — PŘEMOŽENÝ NEPŘÍTEL

1. Korinským 15

Místa z Bible jsou uváděna překladem z předlohy (elberfeldský překlad revidovaný 2003) s využitím kralického překladu a překladu ČSP © Nakladatelství KMS 2009.

Přeloženo z německého originálu „Der Tod – ein besiegter Feind“
© Christliche Schriftenverbreitung, Hückeswagen, 2006.

ŠÍŘENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

www.sirenipismasvateho.cz

2013

Obsah

Úvod	7
Přehled 1. Korintským 15, 1 – 28.....	9
Vzkříšení těla	13
Argumenty nevěry	13
Příklady v přírodě	15
Zemření – předpoklad pro nový život	15
Totožnost přes proměnu	17
Různosti	18
Souhrn	21
Setba a žeň	22
Charakter vzkříšení	22
Porušitelnost – neporušitelnost	23
Potupa – sláva	24
Slabost – síla	25
Přirozené tělo – duchovní tělo	26
Další protiklady.....	28
První Adam – poslední Adam	29
První člověk – druhý člověk	32
Příchod Pána a vítězství.....	35
Zdědit Boží království	35
Tělo a krev	35
Proměnění věřících.....	36
Tajemství	37
Vzkříšení ve Starém zákoně.....	38
„Vzkříšení z“.....	40
Všichni budou proměnění	42
Poslední zatroubení (trubka).....	43
Neporušitelnost – nesmrtelnost	45
Smrt – pohlcena ve vítězství.....	46
Vítězství smrti?	48
Osten smrti – síla hříchu.....	49
Doxologie.....	51
A proto.....	52

Úvod

Vzkříšení Ježíše Krista zaujímá v Novém zákoně ústřední místo. Je s ním nejen bezprostředně spojeno vzkříšení věřících, nýbrž stojí a padá s ním také celé křesťanství. A ačkoli vzkříšení je naděje církve (shromáždění), už v době apoštola Pavla byli mezi věřícími v Korintu takoví, kteří říkali, že není vzkříšení mrtvých (1. Kor 15,12).

Že za takovými tvrzeními nestojí nikdo jiný, než ten „starý had“, je zřejmé. Neboť tak jako satan řekl na začátku lidského pokolení prvnímu lidskému páru: „*Nikoli nezemřete*“ – a nahradil přitom Boží slovo svými vlastními slovy –, tak říká dnes, když tato lež už není udržitelná: „*Jistě nebudete žít.*“ Neměli bychom mu ani na vteřinu popřát sluchu! Eva mu naslouchala – a padla. Chtějme naopak důvěřovat Bohu a Jeho Slovu! Pak jsme na bezpečné straně. A Bůh říká, že existuje tělesné vzkříšení mrtvých. Bible to ukazuje jasně ve Starém i v Novém zákoně.

Už v jedné z jejích nejstarších Knih je položena otázka: „Zemře-li muž, zdali zase ožije?“ Takto se ptá sám patriarcha Job, který byl poznamenán nemocí a trápením (Job 14,14). A o něco později dává pak ve své knize sám odpověď: „Ale já vím, že můj vykupitel žije a jako poslední bude stát na zemi. A poté, co tito sedřeli mou kůži, *já ze svého těla budu vidět Boha. Kterého já užiji sobě, a oči mé spatří jej, a ne jiný.*“ (Job 19,25–27) Jaký triumf víry u tohoto muže, který byl odsouzen svými přáteli, viděl, jak jeho kůže už je rozežraná od červů a věděl, že brzy také jeho tělo propadne zkáze – tento muž mohl uprostřed všeho trápení ve víře v Boha vzhlížet vzhůru a mluvit o vzkříšení svého těla!

Když Boží Syn, náš Pán a Spasitel Ježíš Kristus dlel na zemi, také mluvil o vzkříšení mrtvých, nejenom o svém vlastním vzkříšení, nýbrž zcela všeobecně. Saduceům, těmto nevěřícím racionalistům, jednou řekl: „Že mrtví vstanou z mrtvých, i Mojžíš ukázal při onom keři, když nazývá Pána Bohem Abrahamovým, a Bohem Izákovým, a Bohem Jákobovým. Bůh není Bohem mrtvých, ale živých, neboť všichni jsou jemu živi.“ (Lk 20,37.38) Ano, mrtví vstanou. Avšak dodatek, že Bůh není Bůh mrtvých, nýbrž živých, a že *Jemu všichni jsou živí*, zároveň ukazuje na pravdu o nesmrtelnosti duše. Pro Ně-

ho totiž žijí *všichni*, nejen Abraham, Izák a Jákob, nýbrž *všichni* lidé, i když tělesně už dávno zemřeli.

V předkládané práci bychom se nyní s pomocí Pána chtěli zaměstnávat tím, co učí Písmo svaté **o vzkříšení věřících**; přesněji řečeno o tom, *jakým způsobem věřící vstanou*. Jistě, Bůh nám *dává* vítězství nad smrtí. To nám přislíbil (1. Kor 15,57). Ale *jak* to udělá? Jakým *tělem* nás vybaví pro nebe? Abychom o tom obdrželi zprávu, obracíme se k již zmíněné patnácté kapitole Prvního dopisu Korintským, a sice hlavně k její poslední části (veršům 35–58); neboť tam se jedná přesně o tento předmět. Avšak musíme předtím pohledět také na obsah první velké části (verše 1–28). Neboť daleko sahající naučení tohoto oddílu tvoří základ pro naše pozdější úvahy.

Přehled 1. Korintským 15, 1 – 28

Aby vyvrátil tvrzení některých v Korintu, že není vzkříšení mrtvých, předkládá apoštol Pavel svatým v Korintu řadu skutečností a pravd, z nichž každá jednotlivá má velkou váhu.

Verše 1 a 2

Záchranu najdeme jen tím, že uvěříme evangeliu – ne čistě rozumově nebo citově (to by byla víra „nadarmo“), nýbrž srdcem. Mimo evangelia není žádná záchrana.

Verše 3 a 4

Tři velké skutečnosti evangelia tvoří základ Božího dobrého poselství. Předně: Kristus *zemřel* za naše hříchy. Byla to smířící smrt, ne smrt nějakého mučedníka. Za druhé: Byl *pohřben*. To byl nejjistější důkaz toho, že byl skutečně mrtev. Zároveň s Ním byly pochovány také všechny naděje věřících Židů (Lk 24,21). Za třetí: Kristus byl třetího dne *vzkříšen* – nejen podle svých vlastních slov (Mt 27,63), nýbrž také „podle Písem“. Z hrobu bylo vzkříšeno tělo, které předtím viselo na kříži.

Verše 5–11

Nikdy nebyla nějaká pravda důkladněji ověřená než pravda o vzkříšení Krista. V těchto verších je o tom sedmeronásobné *svědectví*. První svědectví je svědectví Svatých Písem samých (srovnej s Jon 2,1; Oz 6,2; Žalm 16,10; 1. M 22,4.5; Žid 11,17–19; Iz 53,10b). Pak je jmenováno pět takových příležitostí, při kterých se vzkříšený Pán ukazoval během čtyřiceti dnů před svým nanebevstoupením jednotlivým věřícím nebo celým skupinám. To, že většina z těchto svědků v době napsání Dopisu ještě žila, zdůrazňuje závažnost jejich svědectví. Sedmým svědkem vzkříšení byl apoštol Pavel sám. Neviděl Pána ovšem jen jako z mrtvých vstalého, nýbrž jako oslaveného v nebi, a to poznamenalo celou jeho službu.

Verše 12–19

Tyto verše nám dávají odpověď na otázku: *Kdyby Kristus nebyl vzkříšen – co potom?* Vyplývaly by z toho otřesné následky: Kázání apoštola Pavla a ostatních apoštolů by pak bylo zbytečné (prázdné). Byli by falešnými svědky. Víra pravých křesťanů by byla bezcenná; ještě by byli ve svých hříších; v Kristu zesnuli by zahynuli. Kdyby věci tak byly, pak praví věřící by nebyli ti nejšťastnější, nýbrž ti nejbídnější, nejvíce politování hodní ze všech lidí. Ve skutečnosti by ztratili *oba světy* – nynější i budoucí!

Verš 20

Apoštol se téměř ostře obrací od celé nesmyslnosti lidských rozumových závěrů ke skutečnostem božského zjevení: Kristus *vstal z mrtvých*, a je tak *prvotinou zesnulých*. Jasně se zde ukazují dvě věci: Předně je to „vzkříšení z“, a za druhé je Jeho vzkříšení příkladem pro vzkříšení Jeho lidu. Obojím se budeme později zaměstnávat ještě blíže.

Verše 21 a 22

Jsou tu *dvě rodiny*. Adamova rodina zahrnuje celé lidstvo, a všichni umírají. Kristova rodina se skládá ze všech, kteří Mu patří, ze všech těch, „kteří jsou Kristovi“ (verš 23). Pokud se týká jejich těla, budou oživeni. O *dvou hlavách*, které jsou spojeny se svými rodinami, budeme později mluvit podrobně. V celé této kapitole se mluví jen o vzkříšení svatých, to je „vzkříšení života“ (Jan 5,29). Vzkříšení nespravedlivých naproti tomu není předmětem této kapitoly. Všechno, co je zde řečeno vzhledem ke vzkříšení, se vztahuje jen na takové, kteří uvěřili. Neexistuje žádné všeobecné smíření.

Verše 23–24

Vzkříšení proběhne podle *božského pořádku*. Prvotina je Kristus. S Ním první vzkříšení už začalo. Pak následují ti, kteří jsou Kristovi, při Jeho příchodu. To zahrnuje všechny svaté Starého i Nového zákona, počna od Adama, až k posledním svatým, židovským mučedníkům ze Zjevení 20, verš 4. „Příchodem“ není popsán aktuální příchod Pána, ať je to ke vtržení nebo ke zřízení Jeho království, nýbrž Jeho přítomnost jako následek Jeho příchodu.

„Potom konec.“ Zde není míněn nějaký konec věku, nýbrž *absolutní konec*, konec prvního stvoření, konec času. Pán odstraní v soudu každou nepřátelskou vládu, moc a mocnost. V tom je zahrnuto také vzkříšení a soud bezbožných. Budou souzeni, než On předá království. A když toto všechno dokončí, když přivede všechno do souhlasu s myšlenkami svého Boha a napraví všechny věci (Sk 3,21), tu je pro Něho všechno splněno; pak předá království Bohu a Otcí (nebude Mu odebráno nebo dáno někomu druhému), a toto předání Bohu a Otcí se stane na konci tisíce let Jeho vlády (verš 24).

Verš 25

ukazuje (s pohledem zpět), čím bude Jeho *vláda* charakterizována. „Neboť on musí kralovat, dokud nepoloží všechny nepřátele pod jeho nohy.“ Až Otec učiní nepřátele svého Syna podnožemi Jeho noh (Žid 10,13), pak je Syn začne pošlapávat. Bude to činit od svého příchodu ke zřízení svého království, až do jeho konce.

Verš 26

„Jako poslední nepřítel bude zahlazena smrt.“ Když všechny zbývající moci, stojící proti, budou Kristovou vládou odstraněny, zůstane jako *poslední nepřítel smrt*. Smrt a Hádes přestanou existovat (Zj 20,14). To ale neznamená nic jiného než vzkříšení mrtvých – je to jediný poukaz v naší kapitole na vzkříšení bezbožných a hříšníků, na „vzkříšení soudu“ (Jan 5,29). Všichni ti, kteří neměli podíl na prvním vzkříšení, budou stát vzkříšení před velkým bílým trůnem ze Zjevení 20 a obdrží své věčné odsouzení. Nebude tam stát ani jeden věřící.

Verše 27 a 28

Když bude dosaženo toho bodu, že celý vesmír bude plně poddán Bohu a nové stvoření dosáhne konečného stavu, pak se Syn vzdá zprostředkujícího království, které měl jako člověk, a znovu se poddá Tomu, „jenž mu podřídil všechno“ (verš 28). To je potom *věčný stav*. Ačkoli Pán Ježíš je Bůh Syn a absolutně jedno s Otcem, tu přece bude ve věčnosti jako člověk poddán svému Otcí, tak jako byl na zemi. Ve věčnosti zaujme normální postavení člověka, které Bůh předzvěděl od začátku pro člověka – místo pod-

řízení. Pán Ježíš bude vždy člověkem, takže Jej budeme moci vždy a věčně vidět a těšit se z Něho.

Když Pán Ježíš zaujme své věčné místo jako člověk, jako Hlava celé rodiny vykoupených, pak to povede k tomu, že bude „Bůh všechno ve všem“. Pak každá lidská správa a vláda bude provždy odevzdána a Bůh bude jako takový (ačkoli vždy Otec, Syn a Duch Svatý) mít *svrchovanou vládu* nade vším – vrchní vládu, jak ji měl v minulé věčnosti a proti které už nikdy nevznikne žádný odpor.

Tak dalece přehled. Může nějaký věřící, nějaké Boží dítě zůstat nedotčeno, když mu je dovoleno, aby takovým způsobem hleděl do Božího srdce, když mu je dovoleno pohlédnout do budoucí věčnosti, do věčného stavu? Nevede nás to k velebení v prachu před Ním, že máme takové vznešené povolání – abychom byli věčně s Kristem v Boží slávě?

Avšak potom zrak sklouzává do bližší budoucnosti, k tomu, co očekáváme jako nejbližší velkou událost – ke *vzkříšení* při příchodu Pána Ježíše. To je přece předpokladem pro všechno to, co potom následuje. Avšak i tato událost je nepochopitelně velká, takže budeme potřebovat sílu Ducha Božího, abychom ty božské myšlenky mohli přijmout do srdce. A tak se nyní chceme obrátit k poslední části této velkolepé „kapitoly vzkříšení“ s prosbou k Bohu, aby otevřel naše srdce, stejně jako Písmo samo. A při tom všem nebudeme ztrácet ze zřetele, že všechno to slavné, co před nás přijde, je přece jen výsledkem utrpení a smrti našeho Spasitele. Jen tímto způsobem mohl porazit ďábla a vzít mu moc smrti (Žid 2,14.15), takže pro Boží děti je smrt už dnes *poraženým nepřítelem*. Jaké důsledky to bude mít v budoucnosti, o tom budeme s Boží pomocí a s hlubokou vděčností uvažovat dále.

Druhou velkou část 15. kapitoly Prvního dopisu Korintským můžeme rozdělit do dvou oddílů:

- ❑ vzkříšení těla (verše 35–49),
- ❑ příchod Pána a vítězství (verše 50–58).

Vzkříšení těla

1. Korintským 15,35–49

Že mezi vzkříšením Krista a vzkříšením Jím vykoupených existuje nerozlučná spojitost, bylo jasně ukázáno v první části 1. Korintským 15. Mnozí věřící v Korintu snad sice pravdu o vzkříšení těla nepovažovali za tak důležitou, protože se zaměstnávali vyšší částí člověka, duchem – v domnění, že tímto způsobem budou „duchovními“. Ale apoštol Pavel je poučil o tom, jak podstatné, jak základní a zároveň jak praktické ve svých účincích je vzkříšení těla.

Některé podrobnosti však ještě potřebují doplnění. Tak se například více nebo méně vycházelo z toho, že *všichni* věřící zemřou, a pak vstanou při příchodu Krista. Ale je tomu skutečně tak? Cožpak žádní svatí nebudou ještě žít, když Pán Ježíš přijde? O tom a ještě o mnohém jiném se něco dovídáme v poslední části této pozoruhodné kapitoly.

Apoštol dosud mluvil o *skutečnosti* vzkříšení. Nyní přechází k tomu, aby věřícím představil *charakter a průběh* této obdivuhodné události. Avšak do diskuse o proměně, již naše tělo bude při vzkříšení podrobeno, se až příliš snadno mísí pochybnosti o vzkříšení samém – pochybnosti, které sytí ďábel. Bůh ví o nebezpečích pro své děti. A tak vede svého služebníka k tomu, aby napadl některé argumenty nevěry, aby tímto způsobem nejenom vystoupil proti odpůrci, nýbrž také tím jasněji dal vystoupit onomu „*jak*“ vzkříšení.

Argumenty nevěry

Samo o sobě bylo učení o *tělesném vzkříšení* dostatečně jasně představeno pro každého, kdo je skutečně připraven poddat se božskému naučení. A když víme o Boží všemohoucnosti a vševědoucnosti, nemáme s tím žádné problémy. Ale Korintští, ačkoli tak málo znali o Bohu a o Jeho Bytosti, byli argumentující, intelektuální lidé. Mezi nimi byli takoví, kteří, aniž by otevřeně napadali pravdu, pokoušeli se měřit božské skutečnosti a pravdy měřítky lidské zkušenosti a svými nářky nad „svými potížemi“ předstírali

upřímnost. A zdá se, že věřící v Korintu – alespoň částečně – se už nechali nakazit duchem těchto racionalistů. Neboť apoštol jim s výtkou musel domlouvat: „Staňte se řádně střízlivými a nehřešte, neboť někteří jsou v nevědomosti o Bohu; říkám to k vašemu zahanbení.“ (1. Kor 15,34)

Dvě otázky bere apoštol jakoby předem ze rtů nevěřících pochybovačů – otázky, jejichž „jak?“ a „co?“ spolu úzce souvisejí.

*„Někdo však řekne: Jak vstanou mrtví a v jakém těle přijdou?“
(verš 35)*

Můžeme říci: První otázka směřuje k *průběhu* vzkříšení, druhá k *charakteru* vzkříšení. Odpověď na tyto otázky nalézáme ve zbylé části kapitoly. Přitom druhá otázka – snad proto, že je definitivnější – je zodpovězena nejprve (od verše 42, první otázka je zmíněna potom od verše 50). Když apoštol Pavel v Boží milosti mluví o těchto otázkách, pak to nečiní proto, že by zamýšlel zhodnotit nevěřící argumenty určitých skeptiků, nýbrž aby posilnil víru ohrožených svatých. K tomu tu byla, jak již bylo zmíněno, vážná po-
hnutka a můžeme si být jisti, že zde je i dnes.

To, že se jedná o námitky *nevěry*, se stává jasnějším, když porozumíme, jaká přemýšlení za nimi stojí. Lidé si umějí představit lidské tělo jen v pozemské formě, jak je znají z tohoto života. Poněvadž ale těla tohoto druhu, i kdyby byla Boží mocí navrácena k životu z prachu země, by byla nevhodná pro nebe, napadají skeptikové samotný základ a vyvozují závěr, že vůbec není žádné vzkříšení těla. Možná ale kladou tyto otázky také jen proto, aby jejich zodpovězení přenechali věřícím a potom se jim posmívali s tím, že taková těla se přece vůbec nehodí pro nebe.

To ještě jednou jasně ukazuje, že bychom o tom, co bude po smrti, nevěděli vůbec nic, kdyby nám to Bůh sám nezjevil. Kdyby to bylo na nás samých, nevěděli bychom vzhledem k tomuto předmětu dnes nic více než filozofové pět století před Kristem. Sokrates, Plato, Aristoteles a mnoho jiných důkladně přemýšleli o životě, o smrti a o tom, co přijde potom, ale v nejlepším případě to byly jen spekulace.

Ale *Bůh mluvil*, milovaní! Dal zjevení o tom, co bude „pak“, a také o tom, jakým tělem nás ve vzkříšení oblékne. Bude naší radostí o tom nyní z Jeho neklamného Slova slyšet více. Přitom to není způsob věřícího, aby o tom, co Bůh říká, rozumoval. Také se nebude pokoušet vysvětlovat rozumem to,

co leží mimo schopnosti lidského chápání. Spíše prostě věří tomu, co Bůh zjevil ve svém Slově. Ani on nemůže a nebude moci rozumem pochopit mnohé z toho, co Bůh sděluje o mocných nadpřirozených děních. Ale to ho už dále netrápí, protože přece ví, že ten všemohoucí a vševědoucí Bůh myslí a učiní přesně to, co říká. Všechno pravé vědění je u Boha. A když Bůh mluví ze svého nevyzpytatelného vědění, ano, když s velkou jednoduchostí a zároveň jakoby samozřejmě mluví o nejneobvyklejších pochodech, pak nás to činí nadmíru šťastnými a vděčnými.

Příklady v přírodě

Avšak dříve, než se inspirovaný pisatel bude zabývat oběma otázkami blíže, považuje za potřebné ukázat pošetilost těch, kteří se ve své domýšlivosti domnívají, že mohou v případě vzkříšení uvádět v pochybnost Boží všemohoucnost.

Zemření – předpoklad pro nový život

„Ty blázne, to, co rozséváš, neožije, leč umře.“ (verš 36)

Oslovení „Ty blázne“ je, jak kdosi právem poznamenal, stejně tak inspirováno Duchem Svatým, jako ona vzácná slova v Janu 3,16. „Blázen“ je silný výraz, který nevyjadřuje obvyklé slovo ve významu „stupidní, hloupý, pošetilý“, nýbrž popisuje někoho, *kdo nemyslí*: nemyslíci. Je nejen pošetilý zavrhovat to, co si nemůžeme vysvětlit, nýbrž svědčí to také o nedostatku skutečné schopnosti přemýšlet, když přehlízíme obdoby, které k duchovním dějům skýtá příroda.

Bůh dal ve svém stvoření mnoho obrazů o vzkříšení. Dříve než budeme mluvit o obrazu, jmenovaném v tomto verši, buď poukázáno ještě na jiný příklad, který je pro mne vždy působivý. Myslím tu na více či méně „ošklivou“ housenku, která ustavičně vykousává v listech, které ji nesou, velké díry. Nejraději bychom ji zašlápli. Avšak pozor! Všimněme si někdy, co se po nějaké době stane s tímto nevzhledným, lezoucím hmyzem! Dojde ke zvláštní proměně: Housenka se začne náhle zamotávat do kokonu. V tomto neživě vypadajícím stavu přezimuje. Ale na jaře prolomí své vězení a vyjde – housenka? Nikoli, vyjde krásně zbarvený, pestrý motýl – stvoření,

teré už neleze po zemi, po listech a stoncích, nýbrž v opojném letu se zvedá do vzduchu. Je to obdivuhodný obraz toho, co bude vzkříšení.

Avšak příklad, který uvádí v našem verši Svaté Písmo (verš 36), ukazuje na zvláštní okolnost, která v příkladu proměny hmyzu není tak jasně vyjádřena: Semeno, vsáté do země, musí nejprve *zemřít*, než vznikne nový život. Také Pán Ježíš vzhledem k sobě samému použil tohoto obrazu na svou smrt a své vzkříšení a řekl: „Amen, amen pravím vám: Když zrna pšeničné nepadne do země a nezemře, zůstane samo; když ale zemře, mnohý užitek přinese.“ (Jan 12,24)

Nebylo to bláznovství přehlížet tuto dobu k přírodě? Denní chléb, který pochybovač jedl, byl přece tichým svědkem pravdy, kterou popíral: Muselo *zemřít* zrno, dříve než mohla *žít* rostlina. Kdyby přemýšlel o obvyklém procesu v přírodě s moudřejším srdcem, kdyby více zvažoval své normální konání („Co /ty/ rozséváš ...“), tu by měl méně těžkostí se vzkříšením. Apoštol vypadá, jako by byl bezmyšlenkovitostí takových lidí téměř překvapen. Tak leniví byli, že to, co se každý den nabízelo jejich očím, nedokázali pochopit a učinit z toho odpovídající závěry. Cožpak Bůh, který od začátku vyučoval člověka ke správnému postupu při setí a žních (Iz 28,23–29), není schopen činit daleko větší věci než je toto? Vskutku, pro božsky vyškolené oko skýtá příroda na mnoha místech období k Božímu jednání v duchovním okruhu.

Avšak při použití **období nebo srovnání** bychom neměli jít nad vlastní bod srovnání. A tím bodem zde je: Zrušení existujícího pořádku (=smrt) předchází novému životu. První je nutné pro druhé a druhé je závislé na tom prvním. Obdoba není mezi klíčkem v semeni a něčím podobným v našem mrtvém, pohřbeném těle; neboť v našem zemřelém těle není nic, co by bylo nějak srovnatelné s tímto klíčkem. A ještě něco nám velmi dopomůže k porozumění: *Smrt* neznamená vymazání nebo zničení, ať už myslíme na seménko nebo na naše tělo, nýbrž zrušení nebo rozdělení. Když člověk umírá, je zrušen existující pořádek ducha, duše a těla; anebo jinak vyjádřeno: Pouto mezi neviditelnou částí (duch, duše) a viditelnou částí (tělo) je zrušeno, přičemž tělo jako následek toho umírá. Avšak výsledkem bude rozvinutí nového života. Smrt tedy není překážkou pro vzkříšení, nýbrž spíše jeho nutným předpokladem.

Totožnost přes proměnu

Ve dvou dalších verších je dále vysvětleno to, co už bylo řečeno. Není nám předloženo žádné nové srovnání, nýbrž pokračuje se v již nastoleném srovnání a je rozšířeno. Podle toho pisatel navazuje na předchozí slůvkem „A“.

„A co rozséváš, nerozséváš to tělo, které se má stát, nýbrž nahé zrno, ať je to z pšenice nebo z nějakého jiného semene. Bůh ale mu dává tělo, jak chtěl, a to každému semeni jeho vlastní tělo.“

(verše 37 a 38)

Jestliže nás ve verši 36 zaměstnávala skutečnost vzkříšení, tu apoštol nyní popisuje – rovněž obraznou formou – *způsob* proměny. Tím nás připravuje na to, co následně chce říci (od verše 42) o „vzkříšení mrtvých“ a jeho *charakteru*, potom v přímější formě.

Zemědělec, který vysévá semeno do svého pole, ví zcela přesně dvě věci: předně to, že když seje pšenici, vyroste také pšenice; a za druhé to, že když seje holé zrno, výnos bude mít jiný, bohatší vzhled. Z toho se učíme už nyní něčemu velmi důležitému: Přes obdivuhodnou *proměnu*, ke které dojde, zůstane zachována *absolutní totožnost*. Každé semeno vede ke své vlastní rostlině; ale to, co vyroste, se silně liší od toho, co bylo zaseto. O tom hned budeme uvažovat ještě více.

Nejprve bychom měli v našem biblickém textu dbát na rozdíl mezi „ty“ a „Bůh“: „Co (ty) rozséváš...“ – „Bůh ale...“ My můžeme jen rozsévat, to je vše; více nemůžeme. Bůh ale činí to ostatní a On činí skutečně velké věci. To, co je vloženo do země, je holé zrno, a co z něho vznikne, je překrásná rostlina. Za tento div je odpovědný Bůh, neboť čteme: „Bůh ale mu dává... jeho vlastní tělo.“ Pavel tu nedrží vědeckou přednášku o biologii a také nemluví o „přírodních zákonech“. Ne, vrací se zpět k Bohu samému, který stvořil všechny zákony přírody. A když máme před očima, za jakým účelem představuje tuto obdobu, pak už teď je jedna věc jasná: Vzkříšení našeho zemřelého těla bude rovněž zcela a naprosto Božím dílem. Bůh nám dá tělo vzkříšení.

A ještě něco: Bůh koná své dílo s holým semenem, „jak chtěl“. Proč zde je tvar minulého času? Protože už při stvoření rostlinného světa stanovil, že každá „bylina“ má přinášet semena „podle pokolení (druhu) svého“ (1. M

1,11.12). Od začátku tu existovaly podle Božího zalíbení různé „druhy“, které se od sebe liší. Od té doby tomu tak bylo vždy, a stále to tak zůstane. Každý druh semen přináší své vlastní „tělo“ – typické podle druhu. Nevěřící lidé však ve svém přemýšlení vylučují Boha a stvoření a místo toho zavádějí „evoluci“ (vývoj). Ale slova „každému semeni jeho vlastní tělo“ ukazují takové myšlenky jako spekulaci.

Když působení velkého Boha v přírodě použijeme na Jeho působení ve vzkříšení svatých – a to je právě úmysl Ducha Svatého zde –, pak pro nás vzniknou závažné **důsledky**:

Vzkříšení věřících s sebou, pokud jde o tělo, přinese velkou změnu. Z „nahého zrna“ vzejde nádherný „klas“. A toto tělo vzkříšení, které nám dá Bůh, bude zcela odpovídat Jeho vůli. Přes silnou změnu však zůstane bezpodmínečně osobní totožnost zachována. To znamená, že osobnost věřícího, kterou Bůh stvořil, zůstane naprosto nedotčena, ať už se tělo změní jakkoli silně. To opět obsahuje myšlenku, že se Boží děti ve vzkříšení navzájem poznají – a to je šťastná myšlenka! Job zůstane Jobem, David zůstane Davidem, Pavel zůstane Pavlem a ty zůstaneš sám sebou. Není to důvod, abychom se už nyní těšili na den vzkříšení, když ještě k tomu nejen nepoznáme vzájemně jeden druhého, nýbrž v první řadě Toho, který za nás dal svůj život, a tím položil základ pro všechno naše štěstí?

Obdivuhodný výjev na hoře proměnění potvrzuje to, co bylo řečeno. Učedníci Pána přirozeně ještě nikdy neviděli Mojžíše a Eliáše. Ale když tito dva muži se „ukázali ve slávě“, mohli je učedníci ihned poznat. Při tom všem ale byl Pán sám ústřední Osobou; Jemu platila slova Otce z oblaku a k Němu byla vedena srdce učedníků: „Toho poslouvejte!“ (Lk 9)

Různosti

Až dosud jsme viděli, jak mylný je názor, že stav našeho těla ve vzkříšení bude podobný přítomnému stavu. Verše 39 až 41 rozšiřují nyní dokazování ještě tím, že je poukázáno na významné rozdílnosti v živočišném okruhu a v hmotném okruhu. Nejprve před nás přichází živočišný okruh:

„Ne každé tělo je jedinstevné tělo; nýbrž jiné je tělo lidí a jiné tělo dobytka a jiné tělo ptáků a jiné ryb.“ (1. Kor 15,39)

V Božím stvoření není žádná jednotvárnost, Jeho dílo se v každém okruhu vyznačuje neobyčejnou mnohotvárností. Ať se podíváme kamkoli, vidíme to potvrzeno. Také už z tohoto důvodu je neudržitelný názor, že naše tělo musí mít ve vzkříšení tentýž vnější zjev jako v tomto životě. Bůh je schopen znovu oživit naše zemřelé tělo ve formě, která je zcela rozdílná od té dnešní.

Apoštol nejprve jmenuje čtyři druhy *těla* a je vskutku udivující, jak se od sebe navzájem liší tělo člověka, dobytka, ptáků a ryb – svou strukturou, kvalitou, funkcí, a tak dále. Počet „čtyři“ ukazuje na univerzalitu (všeobecnost), takže ty čtyři jmenované druhy spolu zahrnují i všechny ostatní. Ostatně se zdá, že pisatel měl na mysli zprávu o stvoření v První Mojžíšově knize (srovnej s kap. 1,20–27), jen mění pořadí a vynechává velké mořské obludy.

V každém případě se Bůh při stvoření neomezil jen na *jeden* druh těla. A nemůžeme očekávat, že ve vzkříšení tomu bude stejně? Lidské tělo, které pohrbíme, bude opět probuzeno k životu; ale ačkoli je v tomto směru totéž, přece bude ve stvoření zcela jiného druhu. Vidíme to také u našeho Pána a Spasitele samého. Tělo, které bylo položeno do hrobu, bylo totéž, které také bylo vzkříšeno. Přesto bylo tělo vzkříšení Pána tělo zcela jiného druhu – tělo, které už nebylo poddáno zákonitostem tohoto světa, když například mohl projít zavřenými dveřmi. Ve své Osobě však Pán zůstal absolutně tentýž, takže mohl udivené učedníky vyzvat: „Vizte ruce mé i nohy mé, že *to jsem já*.“ (Lk 24,39)

My jsme si – žel – tak velmi zvykli na Boží divy ve stvoření, že si jich už sotva všímáme. Avšak skutečnost, že se denně odehrávají před našima očima, nesnižuje ani v nejmenším jejich velkolepost. Také rozmanitost a různost „těla“ je takovým divem. Vezměme si jen *tělo ryb*. V protikladu k lidem je ryba všemohoucím Stvořitelem konstruována tak, že mimo vodu nemůže žít. Voda je jejím životním elementem, ať už zátěž na její tělo je ve velkých hloubkách jakkoli velká. Mimo vodu, ve vzduchu, umírá. U nás lidí je tomu právě naopak: To, co pro rybu znamená zánik, je pro nás nejdůležitějším předpokladem pro život – vzduch.

Na tomto místě budiž připomenuto to, že jeden velký myslitel jednou řekl: „Kdyby ryby byly filozofové; kdyby byly schopné myslet, tu si jsem absolutně jistý, že každá filozofická ryba by považovala za nemožné, aby mimo vodu mohlo žít nějaké stvoření.“ Nepodobají se tito „filozofové“ velmi těm

bláznům, které jsme už měli před sebou a kteří si nedovedli představit život kromě našeho známého životního prostoru? Avšak když už jsou takové rozdílnosti na zemi – už jen vzhledem k tělu jednotlivých živých tvorů –, je potom příliš zvláštní věřit, že budou existovat také velké rozdíly mezi těly, která Bůh určil pro nebe, a těmi, která stvořil pro tuto zemi?

„A jsou těla nebeská a těla zemská. Ale jiná je sláva nebeských a jiná zemských; jiná sláva slunce a jiná sláva měsíce a jiná sláva hvězd; neboť se liší hvězda od hvězdy ve slávě.“ (1. Kor 15,40.41)

Pavel nyní rozprostírá okruh podstatně šířeji a mluví o nebeských tělech a o zemských tělech. Obdoba zde není tak zřetelná a on o tom také dále nemluví. A přece je pozoruhodné, jak své příklady bere ze **tří okruhů**, které za sebou řadí ve vzestupné linii. Nejprve mluví jen o nahém zrna (okruh rostlin). Potom rozšiřuje kruh na různé druhy těla ze živočišného okruhu. A nakonec srovnává nebeská tělesa s pozemskými tělesy (hmotný okruh).

Výraz „tělo“ nebo „těleso“ je třeba chápat zcela všeobecně; je tím popsáno vše, co má určitou formu nebo podobu. Tak jako jsou „nebeská tělesa“, tak jsou také nesčetná „zemská tělesa“, pozemská tělesa. Těmito nejsou míněna lidská těla, neboť ta patří do druhého okruhu, nýbrž hmotná tělesa na zemi. Takovým pozemským tělesem je například hora nebo pohoří.

Když podržíme před očima trojí rozdělení, které Pavel činí, zůstaneme ochráněni před chybným pojetím, že „nebeskými těly“ jsou míněni andělé. Tento názor se vyskytuje často ve starší i novější době. Pavel vůbec spolu nesrovnává těla nebo tělesa, z nichž jedna třída (nebeská těla) a s ní spojená „sláva“ námi vůbec není viděna, ba ani nemůže být tušena, zatím co druhá třída, to znamená pozemská těla a jim přiřazená sláva, může být pozorována každým z nás. Ne, nebeská těla jsou nebeská tělesa: slunce, měsíc a hvězdy. A ta mají sobě vlastní slávu, tak jako zemská těla mají Stvořitelem propůjčenou slávu. Nebeská těla však vyzařují jas, který pozemským naprosto chybí. Tato se vyznačují více krásou barvy a tvaru.

A přece se rozlišuje sláva nebeských těles nejen silně od zemských těles, nýbrž nebeská tělesa jako je slunce, měsíc a hvězdy, jsou také navzájem rozdílná ve slávě. A hvězda se slávou liší od hvězdy. Mnozí věřili, že jsou zde naznačeny *různé stupně* slávy vykoupených v nebi. Nuže, takové rozdíly budou v království. To ukazuje Písmo svaté například v podobenství o „deseti hřivnách“: „Měj moc nad *deseti* městy... A ty buď nad *pěti* městy.“

(Lk 19,17.19) Náš verš ale nemluví o tom, nýbrž o rozmanitosti, která vyznačuje vše, co Bůh stvořil; a o tom, že Bůh ve svobodné svrchovanosti přiděluje slávu, jak On chce.

A tak Bůh už dávno ví, co udělá s našimi těly, když je vyvolá z hrobu; jakou krásou a slávou je vybaví – podle své dobré vůle. Jak už jsme si vícekrát připomněli, je právě toto úmyslem Ducha Svatého v tomto oddílu: ukázat protiklad mezi přirozeným stavem člověka a stavem ve vzkříšení. Příští oddíl, který je také uveden slovy: „Tak je i vzkříšení mrtvých“, to potvrzuje.

Souhrn

Souhrnně můžeme říci toto: Rozmanitost díla stvoření, jíž jsme všichni svědkové – ať už myslíme na hýbající se živočichy na zemi nebo na nebeská světla, která vyprávějí o Boží slávě (Žalm 19) –, je předobrazem slávy našeho Vykupitele, která bude zjevena v Jeho den. V Jeho slávě je spolu zahrnuta sláva nebeských vykoupených; neboť v onen den bude On oslaven ve svých svatých a obdivován ve všech těch, kteří uvěřili (2. Tes 1,10).

V zásadě je se *všemi* „těly“ nebo „tělesy“, která vyjdou z Boží ruky, spojena sláva – ať se jedná o nebeský nebo o pozemský okruh, ať dnes nebo v některém pozdějším dnu. Pozemská sláva dojde svého vrcholu jednou v tisíciletém království pokoje našeho Pána. Každá sláva však, a je jedno, v které sféře, je stále *Boží* sláva. Vše vyzní k *Jeho* oslavení. A tak, jako vše přichází od Něho, tak se také vše opět vrátí k Němu. Obdivuhodná Boží rada!

Tak jsme v tomto významném oddílu dosud poznali **čtyři hlediska**, která jsou pravdivá jak vzhledem k obrazu samému, tak i ke vzkříšení, na které ten ukazuje:

- ❑ Osobní *identita* (totožnost) zůstane zachována.
- ❑ Dojde k velké *proměně*.
- ❑ Budou *rozdílnosti* v nebeském i zemském okruhu.
- ❑ Každý druh dosáhne dokonalosti, dosáhne *slávy*.

Tato čtyřnásobná analogie (obdoba) je potom v následujících verších použita na vzkříšení těla svatých. –

Avšak necítíme se už na tomto místě vedeni k tomu, abychom s vděčností a velebením sklonili svá kolena před Tím, který má s námi v úmyslu tak velké věci? A nepozorujeme, jak to vítězné zvolání: „Kde je, ó smrti, vítězství tvé?“ stále více nabývá váhy?

Setba a žeň

Apoštol jakoby povolal přírodu za svědka proti ubohým a z části neupřímným námitkám nevěry. Nyní, aby posilnil srdce věřících, jde o rozhodující krok dále a říká:

„Tak je také vzkříšení mrtvých.“ (1. Kor 15,42)

Toto zjištění hledí jak zpět, tak i kupředu. To, co až dosud řekl, obrazy, které použil ze stvoření – to všechno najde své vlastní naplnění ve vzkříšení mrtvých. Že se zde myslí na vzkříšení věřících, už bylo dříve poznamenáno. Jen oni jsou ti „nebeští“, o kterých bude hned v návaznosti mluveno (verš 48). Slovem „také“ je bezpodmínečně dán tento nazpět obrácený význam. „Tak také vzkříšení mrtvých.“ Sloveso „je“ v původním textu chybí.

Charakter vzkříšení

Ale potom můžeme tuto větu chápat také jako ukončenou dvojtečkou: „Tak je vzkříšení mrtvých: ...“ To znamená, že apoštol chce nyní to, co dosud bylo řečeno, použít na tělesné vzkříšení svatých, a tím ukázat pravý *charakter vzkříšení*. Tato krátká věta takto představuje nadpis pro to, co nyní následuje – úvod k oddílu, který je neobyčejně vzácný a ve více než jednom směru je hoden našeho nejvyššího obdivu.

Nyní je nejen tělo věřícího „pro Pána“, jak apoštol už dříve poznamenal, nýbrž Pán je také „pro tělo“ (kap. 6,13). Pán uplatní své nároky na tělo a podle toho s ním bude jednat a učiní to v dokonalé spravedlnosti.

Nedotýká se nás vznešenost a hloubka apoštolovy řeči, když nyní proti sobě staví *proti sobě jdoucí výsledky* hříchu a spravedlnosti vzhledem k tělu? A jakou triumfující odpověď zde dává na otázky oněch skeptiků, kteří to považovali za nejvyšší moudrost, všechno poměřovat sebou samými a svým vlastním porozuměním!

Inspirovaný pisatel nyní čtyřikrát říká: „*Rozsévá se ..., vzkříšeno je*“, přičemž poslední z těch čtyř konstatování představuje vrchol. Použitý tvar přítomného času je třeba chápat nadčasově. Ve Svatém Písmu jsou obvykle takto vyjadřovány abstraktní pravdy – zásady, které jsou pravdivé nezávisle na časovém vztahu. Slovy: „Rozsévá se...“ se Pavel vrací k předtím užitému příkladu seménka (verš 36), jenom s tím, že nyní mluví přímo o mrt-

vém lidském tělu, které je vkládáno do země. Sice tělo nejmenuje, ale nic jiného není míněno, jak to ukazuje čtvrté konstatování. Zde se tedy v každém případě nyní dovídáme, už ne ve formě přirovnání, nýbrž otevřenou řečí, „v jakém těle přijdou“ – oni, my, věřící.

Porušitelnost – neporušitelnost

*„Rozsévá se v porušitelnosti, je vzkříšeno v neporušitelnosti.“
(verš 42b)*

Jaký působivý, zničující popis konce vší činnosti přirozeného života: „Rozsévá se v porušitelnosti!“ Když pohřbíme mrtvé tělo, je porušení nebo fyzická zkáza¹ nepopíratelná. Mysleme jen na Martino zvolání před hrobem jejího bratra: „Pane, již zapáchá!“ (Jan 11,39)

Ano, tělo se rozpadá, tak jak to Bůh po vstupu hříchu oznámil našim prvním rodičům: „Prach jsi a v prach se navrátíš.“ (1. M 3,19) A skutečně, smrtelnost člověka je jen odsunutá smrt. Od prvního přestoupení to byl Boží soud, že vnější rámec člověka, smíme-li to tak říci, se má zkazit a navrátit k prachu. Na tomto rozsudku a stavu věci se až dodnes nic nezměnilo, ať už se přirozený člověk poddává tomuto „normálnímu konci“ jakkoli nerad. Neví o pravé příčině své tělesné smrti nebo ji přinejmenším nechce poznat.

Zcela jinak se to má s Božími dětmi. Ty nejsou v nevědomosti o Bohu a o Jeho myšlenkách. Tak velmi dobře vědí, že jejich tělo ještě není vykoupeno. Proto v něm „vzdychají, očekávajíce synovství: vykoupení našeho těla“ (Řím 8,23). Také ony se z Písma a z osobní zkušenosti naučily, že v jejich těle bydlí hřích a že to je proto „mrtvé“ a je to „tělo smrti“ (Řím 6,6; 7,24; 8,10). Když pohřbí hříšné tělo, uznávají před Bohem a lidmi vážnou pravdu, že smrt je mzda hříchu (Řím 6,23). Rozpad postihne také jejich tělo a tento rozpad není nic jiného než známka hanby.

A přesto smejí věřící považovat smrt za nutný, byť pokořující předstupeň toho, co tvoří jejich naději. Tak jako rolník s dobrou myslí přenechává ro-

¹ Přirozené že je přiměřené mluvit ve spojení s mrtvým tělem člověka o „porušitelnosti“. Avšak řecké slovo „*phthorá*“ vlastně znamená „pomíjitelnost, zánik, zkázu“. Tímto způsobem je také na jiném místě v Novém zákoně přeloženo „zkažení, porušení“ (Řím 8,21; Gal 6,8; 2. Pt 1,4; 2,12; Kol 2,22).

zeseté semeno zániku v zemi, protože očekává mnohem slavnější návrat, tu je to tak také s věřícím, který předává tělo svých zesnulých zemi. Ví, že bude v lůnu země stejně tak bezpečně odpočívat jako kdysi tělo jeho Vykupitele v hrobě Josefově – dokud nepřijde den vzkříšení.

„Je vzkříšeno v neporušitelnosti.“ Neporušitelnost nebo nepomíjitelnost bude vyznačovat tělo vzkříšení. To je absolutní opak zkázy a úpadku. Je jednoduché to říci. Ale skutečně tomu rozumět bude pro nás tak dlouho nemožné, dokud jsme v tomto světě. Neboť zde máme před sebou ustavičně pomíjitelnost a něco vpravdě trvanlivého hledáme v tomto stvoření marně. Avšak když se mluví o *nepomíjitelnosti* těla, je tím míněn nadčasový stav, něco dokonalého, stálého, neproměnného. „Stín proměny“ (Jak 1,17), který nám zde tak často dělá trápení, tam už nebude, ani vzhledem k našemu tělu. Jestliže je jednou Boží mocí vzkříšeno, zůstane takové, jaké je Bůh učinil – navěky.

Potupa – sláva

„Rozsévá se v necti, je vzkříšeno ve slávě.“ (1. Kor 15,43a)

Když Písmo Svaté popisuje tělo Božích dětí v této době, tu je nazývá „naším tělem *ponížení*“ (Fil 3,21). Už když žijí, je to – tělo ponížení (nizkosti). Když se ho ale chopila smrt, používá daleko silnější výraz a mluví o necti (potupě). Skutečně je na zemi asi sotva něco nectnějšího, než je mrtvé tělo člověka. Dáváme je jak jen možno brzy pryč od svých očí. Kdybychom to neučinili, brzy začínající rozklad by nás přinutil odvrátit se od něho s hrůzou, ba s ošklivostí.

„Rozsévá se v necti“ – jak je to pravdivé! Je nutný hrob, aby skryl mravní ponížení a pohanu, kterou na sobě nese mrtvé tělo. Nemůžeme rozumět tomu, že lidé se vždy pokoušeli čest, kterou vlastnili v tomto životě, nějak s sebou zachránit i do smrti? Jak zatěžko připadá člověku v jeho pýše a povýšenosti uznat potupu a pokoření spojené se smrtí! Už od starodávna se proto „knížata, kteří měli zlato“, „své domy“, to znamená své hrobky, snažili plnit stříbrem. Slavní králové a rádci země kdysi mohli ozdobovat nyní zpustlé paláce a hrobky (Job 3,14.15). Nadarmo! Všechno umění udržet čest ve smrti vede do prázdna: „Malý i veliký tam jsou rovni sobě.“ (verš 19) Jak výmluvné svědectví o přítomném vítězství smrti – všem květinám a věncům jako výsměch!

Ale to, co je rozséváno v necti, je vzkříšeno ve *slávě*. Právě věřící hluboce pociťují potupu, která je spojena s jejich smrtí a pohřbením. Ve svém životě vyznávali a svědčili o tom, že v nich, to jest v jejich těle, nepřebývá nic dobrého (Řím 7,18). A tak uznávají také potupu umírání. Ale nadto vědí – a toto vědění je nevěřícím lidem naprosto cizí –, že to, co je v necti rozséváno, jednou bude ve *slávě* vzkříšeno. V Kristu jsou účastníci Boží přirozenosti a spravedlnosti. A tak je to jen otázka času a cest Boží vlády, než se naplní jejich blahoslavená naděje.

Ale nejenom budou *vzkříšení*, jakkoli to je už to velké a krásné, nýbrž budou vzkříšeni *ve slávě*. Boží slovo nám za to ručí. A protiklad není „potupa – čest“, nýbrž „potupa – sláva“. Sláva je jakoby přirozená ozdoba Boží spravedlnosti a milosti, tak jako potupa je neoddělitelný následek hříchu člověka. Slova z 84. Žalmu nejednou pohnula pisatele a vedla ho k chválení Boha: „*Milosti i slávy* udílí Hospodin.“ (verš 12) Ano, právě to učiní! Spasitel nám daruje viditelnou podobnost se Sebou ve své *slávě* (Fil 3,20.21). Konečným cílem našeho toužebného očekávání není nic menšího než to. Bůh nás určil k tomu, abychom byli „připodobnění obrazu jeho Syna“, aby On byl prvorozený mezi mnohými bratřími (Řím 8,29). Obdivuhodná milost! A pomysleme: Abychom mohli patřit na našeho oslaveného Pána a Spasitele – abychom ho mohli vidět, „tak, jak je“, musíme být Jemu podobní (1. Jana 3,2)!

Ve vzkříšení se tělo zjeví ve *slávě* v plném zachování své totožnosti. To vše objasňuje, že ono: „je vzkříšeno ve *slávě*“ neznamená jen, že na svaté bude ve vzkříšení vložena více či méně *sláva* z *vnějšku*, nýbrž že jejich tělo samotné bude oslavené. Ve věčnosti bude trvat ve *slávě*, bude podobné tělu Pána Ježíše. Co však tento nebeský stav – *sláva* – bude, nedokáže říci žádný lidský jazyk.

Slabost – síla

„Rozsévá se ve slabosti, je vzkříšeno v síle.“ (1. Kor 15,43b)

Když je mrtvé lidské tělo předáváno zemi, je to bezpodmínečně výraz jeho slabosti – ano nejúplnější výraz slabosti a chatrnosti. Tělo už předtím muselo projít mnohou slabostí, často otřesnou. Nyní je ale všechna jeho síla pryč. Už tu není žádná síla, už ani pro jedno nadechnutí. Leží tu bezmocné a bez síly, kořist porušení. Může být slabost viditelná ještě zřetelněji? Mů-

žeme někde jinde podobným způsobem pozorovat celý rozsah lidské slabosti?

A ještě něco je v hodině umírání zřejmé: Žádný člověk nemá moc přidat ke svému životu byť i nejmenší chvíli. Už moudrý kazatel Šalomoun vysvědčil: „Není člověka, který by moc měl nad životem, aby zadržel duši, aniž má moci nade dnem smrti.“ (Kaz 8,8) Ani se nemůže žádný člověk přit s Tím, který je silnější než on; a Bůh dávno ví, čím člověk bude (Kaz 6,10).

Život člověka je jeden jediný boj o sebezáchovu. Všechna jeho námaha je pro jeho ústa a končí tímto němým doznáním své neschopnosti a krajní slabosti. Všechno tělo je jako tráva, a když dech Pána na ni zavane, usychá a její květ opadáva (Iz 40,6–8).

Ale i když „se rozsévá ve slabosti“, tu se to přece děje ve víře v Toho, který, když sám byl ukřižován ve slabosti, nyní žije skrze Boží sílu (2. Kor 13,4). Nesmírná velikost této síly, která se prokázala na Kristu, když Ho Bůh vzkřísil z mrtvých, se prokáže také na nás (Ef 1,19.20). „Je vzkříšeno v síle.“ Podle působivé síly, kterou si Pán může poddat také všechny věci, promění také naše tělo nízkosti k podobnosti se svým tělem slávy (Fil 3,21).

Když Daniel viděl nebeské vidění, jeho síla jej opustila (Dan 10,8.16.17). Když Jan na ostrově Patmos viděl Krista ve slávě, padl k Jeho nohám jako mrtvý (Zj 1,17). Ale když my procitneme s Jeho podobou, milovaní, budeme oblečeni silou, a tím uschopnění snést pohled na Boha v Kristu a těšit se z toho. Že Jej uvidíme takového, jaký je, to je – jak jsme si to už připomněli – Boží korunující zaslíbení pro nás, Jeho děti (1. Jana 3,2).

Přirozené tělo – duchovní tělo

Až dosud apoštol ukázal první tři protiklady více méně všeobecným způsobem tím, že příslušný stav těla označil s předložkou „v“: „Rozsévá se v ...“, je vzkříšeno v ...“ Nyní přechází k tomu, aby mluvil přímo o lidském *těle* a přesněji je popsal. K tomu používá dvě významná přídavná jména, o nichž musíme mluvit ještě blíže:

„Rozsévá se přirozené tělo, je vzkříšeno duchovní tělo.“

(1. Kor 15, 44a)

Stanovením tohoto **čtvrtého protikladu** apoštol nejenom shrnuje první tři protiklady, nýbrž uvádí ve svém dokazování, jak už bylo naznačeno, nový

výraz: „přirozené tělo – duchovní tělo“. Totéž „tělo“, jež je v *jedné* době v nějakém stavu, který je výstižně označen jen jako „přirozený“ nebo „duševní“, bude v *jiné* době, ve vzkříšení, v jiném stavu, který je toho úplným protikladem, totiž v „duchovním“. Ano, ve vzkříšení bude toto „přirozené tělo“ úplně proměněno a vyjde jako „duchovní tělo“. Co se „rozsévá“, to se nikdy neobjeví znovu ve svém původním stavu. Jeho totožnost však zůstane zachována. Je to stále ještě tělo toho, kdo je už předtím vlastnil, jen je to nyní „duchovní tělo“.

Zodpovězení otázky: „S jakým tělem přijdou?“, anebo jinak vyjádřeno: „S jakým druhem těla budou mrtví vzkříšeni?“ je obsaženo v závažné výpovědi: „Je vzkříšeno duchovní tělo.“ Na tom zakládá inspirovaný pisatel také svá další naučení. Neboť skutečnost, že budeme vzkříšeni s „duchovním tělem“, je v každém vztahu tak vysoká a tak velkolepá, že se zdá, že prostá zmínka nestačí! A tak pokračuje a potvrzuje:

„Jestliže je přirozené tělo, tu je také duchovní.“ (1. Kor 15,44b)

Konstatování v první části věty je známá skutečnost, která nepotřebuje zvláštní víru, aby byla přijata. Existuje přirozené nebo duševní tělo – duševní proto, že je nádobou pro duši, pro přirozený život. Hned se ještě jednou vrátíme k této myšlence: *duševní² tělo*.

To, že toto přirozené tělo nezůstane, nýbrž, jak jsme viděli, je „zaseto“, to znamená pohřbeno, jasně ukazuje celý rozsah vítězství, kterého hřích dosáhl. Neboť historii Adama bychom mohli krátce popsat takto: od prachu k prachu. Ani *porušitelnost*, ani *potupa*, ani *slabost* nejsou náhodné zjevy, nýbrž hořký výsledek hříchu člověka. Smrt přišla skrze hřích (Řím 5,12).

Výrok druhé části věty („... je také duchovní tělo“) tvoří mocný protiklad k první části věty – zjevení, které odporuje vši lidské zkušenosti, a proto může být uchopeno jen vírou. Podle Římanům 8, verše 11 musejí naše

² Řecké slovo „*psychikós*“, které je zde použito, znamená „duševní“. Odpovídající podstatné jméno „*duše*“ (řecky *psyché*) označuje vedle „ducha“ (řecky *pneúma*) neviditelný, nehmotný díl člověka. Často je však „*duše*“ použita prostě pro „život“, pro přirozený život. Když je například o „dobrému Pastýři“ řečeno, že dává svůj „život“ za ovce, tu je zde užito také „*psyché*“ (Jan 10,11.15.17) Pro božský život je naproti tomu průběžně užíváno jiné slovo: *zoé* (srovnej s Janem 10,10).

smrtná těla být oživena. Zde se nyní dovídáme něco o tom, *jak* se to stane: že bude existovat *duchovní* tělo a že my právě takové tělo budeme mít. O duchovním těle samém přirozeně nemůžeme mnoho říci. Se svým omezeným chápáním dnes nejsme v stavu představit si duchovní tělo nebo duchovní existenci. Avšak smíme být přesvědčeni o tom, že Bůh duchovní tělo stejně tak dokonale přizpůsobí stavu slávy, jako to učinil s přirozeným tělem vzhledem k pozemskému životnímu prostředí. V každém případě to bude *tělo, skutečné tělo* – ne nějaké vzdušné tělo, ne duch.

Vidíme to zřetelně u Pána Ježíše samého. Když byl vzkříšen z mrtvých, zjevil se těm svým vícekrát, takže Ho mohli vidět a dotýkat se Ho. Nebyl to žádný duch, žádný fantom (klamný obraz). Ne, On vlastnil tělo, ale ne „éterické tělo“, nýbrž skutečné lidské tělo, tělo z „masa a kostí“, jak to On sám říká. V přítomnosti svých učedníků mohl přijímat pokrm, ale nemusel. Neznamenal to pro Něho těžkosti, aby prošel zavřenými dveřmi. Žádným způsobem nebyl ve svém těle vzkříšení vázán nebo omezován pozemskými podmínkami, jako je čas a prostor (Lk 24,36–43; Jan 20,19–29).

Nuže, milí přátelé, to je to, co nám bude darováno. Neboť budeme Jemu podobni, budeme u Něho ve věčné slávě, budeme s Ním vládnout, ba ještě více, budeme společně s Ním žít. Jak nepředstavitelná požehnání!

Avšak pamatujme: „Nástroj“, který nám Bůh pro to dá, bude toto obdivuhodné „duchovní tělo“ – tělo, ve kterém bude bydlet duchovní život a plně se bude rozvíjet. Proto je učení o tělesném vzkříšení tak nesmírně důležité. Bez vhodného „nástroje“, bez těla stvořeného pro Boží slávu, bychom nebyli v stavu těšit se dokonalé blaženosti Boží přítomnosti. Zesnulí věřící nás v mnohém předešli, vždyť jsou už „u Krista“, kde to je mnohem lepší. Z plné blaženosti se však ani oni ještě nemohou těšit – právě proto, že jsou ještě bez těla. Jako my čekáme, čekají i oni na vzkříšení, i když v nesrovnatelně lepších okolnostech.

Další protiklady

Můžeme si myslet, že tím, co jsme až dosud viděli, jsme dosáhli vrcholu našeho oddílu. Avšak tak tomu vůbec není. Spíše nám Bůh ve své milosti dává další naučení o charakteru vzkříšení – sdělení, která nás spíše vedou ještě dále vzhůru. Přitom je nanejvýš pozoruhodné, že nám jsou tato naučení znovu dána formou *protikladů*. Čtyři takové protiklady vzhledem k tělu vzkříšení jsme přece už měli před sebou:

1. porušitelnost – neporušitelnost,
2. potupa – sláva,
3. slabost – síla,
4. přirozené tělo – duchovní tělo.

Dva další protiklady nás budou nyní zaměstnávat ve zbývajících verších, které uzavírají náš oddíl:

1. první Adam – poslední Adam (verše 45–46),
2. první člověk – druhý člověk (verše 47–49).

Právě protiklady se učíme, a to se zdá být důvodem pro to, že k nám Bůh zde tímto způsobem mluví. Mnohé v nebi totiž právě *nebude* tak, jak jsme na to zvyklí ze země. Už jsme o tom přemýšleli. A když nyní přichází do popředí *Osoba Pána Ježíše*, tu se stávají zřetelnými také hluboko sahající protiklady k přirozenému člověku – rozdíly, které tvoří naše nejvyšší štěstí. Nyní totiž už nejsou naše přirozená těla srovnávána s těly ve vzkříšení, jakkoli to je požehnané, nýbrž jsou proti sobě postaveny *osoby*: přirozený člověk, Adam, naproti Pánu Ježíši ve vzkříšení – Tomu, s nímž je na věky spojen náš úděl. A to právě propůjčuje těmto veršům v 1. Korinským 15 jejich zvláštní krásu a činí je pro nás tak přitažlivými.

První Adam – poslední Adam

„Tak je také psáno: ‚První člověk, Adam, se stal duší živou‘; poslední Adam duchem oživujícím.“ (1. Kor 15,45)

Apoštol mluvil o přirozeném (duševním) tělu a o duchovním tělu. Je zřejmé, že nyní chce přejít k mluvení o *osobách*, od kterých se odvozují a s nimiž stojí ve spojení. Je tu tedy na jedné straně „první člověk, Adam“ a na druhé straně „poslední člověk“. Oba mají své „rodiny“, v jejichž čele jakoby stojí. Protiklad mezi oběma hlavami a jejich rodinami nemůže být větší. Avšak zastavme se krátce u prvního člověka, u Adama.

Víra ráda bere své vědomosti i ohledně viditelných věcí ze živých Božích výroků. A tak apoštol cituje místo z 1. Mojžíšovy 2, které objasňuje jedno: předně, že Adam byl Bohem utvořen *dříve*, než měl život; a za druhé, že to byl Boží dech, který učinil Adama *živou duší*. Až do té doby neživé tělo obdrželo své vlastní určení skrze život, který je nyní naplňoval. Všichni Adamovi potomci s ním sdílejí tento rys: Všichni vlastní *duševní* tělo v již popsaném smyslu. Podívejme se však ještě jednou na bod, o který zde v tom-

to srovnání především jde: První člověk, Adam, *obdržel* život Božím aktem stvoření, a život, který obdržel, byl *přirozený* život, vhodný pro tuto zem.

Jaký protiklad se nám však otvírá, když přicházíme nyní k Osobě našeho Pána a Spasitele! Je nazván „poslední Adam“. Co to znamená? Nuže, nejprve to znamená, že Pán se stal *člověkem*. Jinak by bylo nemožné, aby byl nazván „Adam“, neboť „Adam“ znamená: „člověk“.

Ale On je nekonečně více než jen člověk, On je Bůh. Skutečnost, že je oživující duch, to činí nepopíratelně jasným. Na tomto místě je Osoba Pána viděna jako „Slovo“, které se stalo tělem, avšak ve zvláštním vztahu ke vzkříšení jako sféře, ve které se život, který v Něm je, rozvíjí. Nevlastnil jen přirozený život, nýbrž moc udělit druhým život, duchovní život. Ve dnech svého těla mohl říci: „Neboť jako Otec má život sám v sobě, tak dal i Synu, aby měl život v samém sobě.“ A dále: „Neboť jako Otec křísí mrtvé a obživuje, tak i Syn, které chce, obživuje.“ (Jan 5,26.21)

Jestliže první Adam svým potomkům udělil hřích a smrt, pak slova posledního Adama vzhledem k *Jeho* rodině jsou: „A já život věčný dávám jim.“ (Jan 10,28) Přišel na svět proto, aby měli život a měli ho v hojnosti (Jan 10,10). Tedy všichni ti, kteří s vírou slyší Jeho hlas, mají tento život. Vlastní tento život „v Synu“ – v Tom, jenž sám je věčný život (1. Jana 5,11.20). A tak jim Otec „dal tuto lásku“, aby se nazývali Božími dětmi, a jsou jimi (1. Jana 3,1). Blahoslavený podíl! Co jim zbývá, je, aby vytrvali ve víře a čekali na onu chvíli, kdy skrze vykoupení svého těla svobodně vejdou do dědictví, jehož závdavkem a pečetí je už nyní v nich přebývajícím Duchu Svatým (2. Kor 1,22; Ef 1,14).

Cennou ilustraci nebo příklad toho, že Pán Ježíš je oživující duch, máme ve 20. kapitole Jana. Když ten Vzkříšený vstoupil do středu svých učedníků, nakonec do nich vdechl a řekl jim: „Přijměte Ducha svatého!“ (Jan 20,22) Učedníci bezpochyby už v tomto okamžiku měli duchovní, věčný život. Nové narození už prožili. Avšak to, co jim Pán tehdy udělil, byl Jeho život vzkříšení, byl tento „život v hojnosti“.

Je to život, který trvá v moci vzkříšení – život mimo tento svět, na druhé straně smrti.

Dnes, kdy Pán je v nebi, nedává život – smíme-li to tak říci – ve dvou stupních. Tato zvláštnost tu byla jen v době přechodu od Starého k Novému zákonu.

Ale proč je Kristus nazván „*poslední* Adam“? Protože po Něm už nepovstane žádný, kdo by jako hlava založil nějakou novou rodinu. První Adam se stal hlavou lidského pokolení *poté*, co upadl do hříchu. Teprve když byl venku ze zahrady Eden, se mu narodili synové – synové padlých rodičů (1. M 4). Proto je rodina prvního Adama rodinou hříšníků. Kristus naproti tomu zemřel za hříchy druhých. Kdyby totiž jako „právé pšeničné zrno“ nepadl do země a nezemřel, tu by zůstal sám. Nyní ale, poněvadž zemřel, přinesl mnoho ovoce (Jan 12,24). A tak se ve vzkříšení stal Hlavou rodiny těch, kteří jsou vykoupeni Jeho krví.

Ano, On je „Adam“, zakladatel rodiny, ale „*poslední* Adam“. Neboť po Něm už nemůže být žádný jiný, kdo by v tomto smyslu mohl mít funkci „Adama“. To, co Bůh v souhlasu se svou radou v Něm dosáhl, je konečné a věčně tak zůstane. Velebeno buď za to Jeho jméno! Tato konečná platnost a dokonalost je potvrzena také konstatováním v dalším verši 1. Korinským 15:

„Ale to duchovní nebylo první, nýbrž to přirozené (duševní), potom to duchovní.“ (1. Kor 15,46)

Není to pozoruhodný pořádek nebo pořadí těch tak proti sobě stojících věcí? To, co je od přirozenosti, přichází první; teprve potom přichází to, co je z Ducha. Smrt předchází vzkříšení, a to, co je konečné, předchází to, co nemá žádný konec.

Apoštol Pavel zde nerozvíjí nějaké „nové učení“, nýbrž prostě konstatuje historickou skutečnost. A když představuje popření, že duchovní *nebylo* nejprve, tu se zdá poukazovat na to, že někteří z jeho čtenářů to právě viděli jinak a měli sklon o této otázce filosofovat, místo aby se prostě drželi skutečností, které Bůh zjevil. Dávali přednost abstraktním myšlenkovým pochodům a zřejmě dělali závěr, že to duchovní musí předcházet před přirozeným nebo duševním, a že jen tak může trvat.

Pak ale byl ovšem už jen malý krok k tomu, aby zcela popřeli tělesné vzkříšení. Avšak inspirovaný pisatel bere všem takovým závěrům půdu pod nohama tím, že ukazuje historické pořadí. To, co je duchovní, to znamená, co má svůj původ v moci Ducha, přichází *po* přirozeném. To přirozené směřuje sice svým během ke svému určenému cíli. Avšak v Bohem určené době musí udělat místo tomu duchovnímu – tomu, co nemá konec.

První člověk – druhý člověk

Další skupina protikladů před nás přichází ve verších 47 až 49. Říkám: „skupina“, protože protiklady mezi prvním a druhým člověkem mají opačné účinky také na jejich rodiny.

„První člověk je ze země, z prachu; druhý člověk z nebe.“

(1. Kor 15,47)

Zde je do protikladu postaven původ a povaha prvního a druhého člověka. A všimněme si, s jakou pečlivostí a zdrženlivostí se mluví o tajemství Osoby našeho Pána a o tom, že se stal člověkem. To, co je přirozené, je přesně definováno (určeno): „ze země – zemský“. To, co je duchovní, je sice sledováno ke svému původu: „z nebe“, ale zůstává neurčeno. První člověk je svým původem, povahou a určením zemský. Je jak *ze země*, tak také *pro zem*. Ačkoli byl sice původně postaven do zahrady Eden, přece nebyl učiněn *pro nebe*.

Druhý člověk je ale výslovně „z nebe“. V Janu 3 čteme: „Kdo přichází *shůry*, je nade všechny.“ „Kdo přichází z *nebe*, je nade všechny.“ (verš 31) „Neboť jsem sestoupil z *nebe*.“ (Jan 6,38) „Neboť já jsem *od Boha* vyšel a přišel.“ (Jan 8,42) Taková a podobná slova mluvil Ten, který skutečně byl člověk, narozený z ženy (Gal 4,4), který ale, pokud jde o Jeho Bytost a Jeho původ, není ani zemský, ani ze země, nýbrž z nebe.

Takto nese titul „druhý člověk“. Všichni ostatní lidé před Ním byli prvního druhu – ze země, pro zem. Otázka hříchu zde není ani dotčena. Prošly tisíce let, až přišel Ten, jenž zcela po právu mohl být nazván „druhý člověk“. Kain nebyl druhý člověk; byl jen obrazem prvního člověka. A tak to jde se všemi, kteří přišli po něm: V Božím počítání se nepočítají, všichni jsou téhož druhu, jsou jen *opakováním prvního člověka*. Teprve Pán Ježíš je druhý člověk, nový člověk, člověk z nebe. Jaké štěstí to dává! Neboť se zdá, že se apoštol obrací nejen k tajemství Kristova stání se člověkem – to je jistě první hledisko –, nýbrž také k tomu, že jednou přijde jako Vítěz a Pán stvoření v moci udělující život. To tedy, milí přátelé, je náš Pán a Spasitel v charakteru „druhého člověka“!

Když tedy byly představeny obě hlavy dvou velkých rodin, a to v přiměřeném, správném pořadí a vždy v protikladu jednoho k druhému, spojuje Duch Svatý každou z rodin s její odpovídající hlavou:

„Jaký je ten z prachu, tak jsou také ti, kteří jsou z prachu; a jaký ten nebeský, tak jsou také ti nebeští.“ (1. Kor 15,48)

Tak jako už v předcházejícím verši, nepoužívá pisatel ani v tomto verši ani jediné sloveso (v originálním řeckém textu), takže doslova čteme: „Jaký ten zemský, tak také zemští; a jaký ten nebeský, tak také nebeští.“ Zjevně se chce vyvarovat každého časového vztahu a jmenovat jen to, co je *charakteristické*. Mezi kmenem a větvemi stromu stejného *druhu* tedy existuje soulad. Ve skutečnosti není lidská rodina nic jiného než Adam, nesčetněkrát rozmnožený nebo kopírovaný. Rodina vykoupených naproti tomu – duchem a tělem – bude odrážet milionnásobně slávu člověka z nebe.

Musíme si uvědomovat, že Pavel mluví o našem těle, o tom, co je pro ně charakteristické. Konstatuje dvě skutečnosti. První je naprosto jasná: Adam je zemský a všichni, kteří přicházejí po něm, jsou také takoví: zemští, z prachu. Od přirozenosti jsme to my *všichni*: děti Adama.

Na druhé straně ale je Kristus „druhý člověk“. Je nebeský a všichni, kteří jsou Jeho, se Mu podobají a jsou „nebeští“. To je druhá skutečnost. Přitom pisatel nejde tak daleko, aby řekl, že by ti Jeho byli jako Kristus „z nebe“. To by znamenalo nedovolené přirovnání s Kristem a nikdy by neodpovídalo pravdě. Ale to, co říká, říká pod inspirací Ducha Svatého, totiž toto: Jsou takoví, kteří jsou „nebeští“, a tím jsou podobní své Hlavě.

Nyní nemám vůbec žádné pochybnosti o tom, že my věřící jsme už dnes podle Božích myšlenek „nebeští“. Vždyť jsme nerozlučně spojeni s Kristem, Hlavou – s Tím, který je nejen „poslední Adam“ a „druhý člověk“, nýbrž také ten „nebeský“. Tak patříme už k Jeho rodině. Ale zde je zrak obrácen k našemu tělu ve vzkříšení, k naší podobnosti s Jeho tělem slávy (Fil 3,21). Další verš, který uzavírá a shrnuje myšlenkový sled předcházejících veršů, to velmi jasně zdůrazňuje:

„A jako jsme nesli obraz toho z prachu (doslova: zemského), tak poneseme také obraz nebeského.“ (1. Kor 15,49)

To je poslední z protikladů, ukázaných v tomto oddílu, a jaké obsahuje vítězné konstatování pravdy, která byla zpochybňována!

Nejprve je nám ale nápadné, že se nyní setkáváme se slovesy, která jsme v přecházejících verších (v řeckém textu) hledali nadarmo. A nejen to. Nyní už apoštol nemluví jen ve třetí osobě – „ti nebeští“ –, nýbrž v první osobě a

říká: „my“. To dává výroku takové konkrétní, osobní zabarvení. Ano, jedná se o *nás*, milovaní! Neplesá přitom naše srdce? *My* to jsme, s nimiž má Bůh v úmyslu něco tak obdivuhodného, my, Boží děti!

Ale pak jsou také velmi pozoruhodné slovesné tvary: „*Nesli jsme*“ – „*poneseme*“. Jedno je minulost, druhé budoucnost. Proč apoštol používá minulého tvaru, když říká: „Jako jsme *nesli* obraz toho z prachu...?“ Neneseme tento obraz i dnes? Proč potom: „*Nesli jsme*“?

Zdá se, že vidí svaté Boží tak dokonale v Kristu, že obraz smrtelného, který nesou, považuje za něco, co už pominulo. Jeho řeč je smělá, jak řeč víry vždycky je. Pro něho jsou Boží zaslíbení *skutečnostmi*, tak jako v Římanům 8: „Ty i *oslavil*.“ A tak je vidí už v okamžiku vzkříšení a vítězně volá: „*Nesli jsme*“ – „*poneseme*.“ Když tato velká událost nastane, budou jak minulý tvar, tak i budoucí plně odpovídat pravdě. Pak to bude pravdivé nejen pro víru, nýbrž i v absolutním smyslu: Pokud se týká našeho těla, *nesli jsme* obraz zemského, což potom provždy pominulo; a *poneseme* obraz nebeského, provždy a věčně. Bůh nás k tomu předem určil, abychom byli připodobněni obrazu Jeho Syna, aby On byl Prvorozený mezi mnohými bratřími (Řím 8,29).

Obraz, který podle těla dnes neseme, se skutečně odvozuje od „toho zemského“, to znamená od Adama. A obraz, který *poneseme*, se rovněž skutečně odvozuje od toho Nebeského, to jest od Krista. Avšak jak naše těla ve vzkříšení budou utvořena, jak budou vypadat a jakými schopnostmi budou vybavena, to si ani v nejmenším nedovedeme představit, a ještě méně to dovedeme popsat. Bude nám stačit, milovaní, a stačí nám už dnes, že to bude Jeho obraz, který *poneseme* – obraz Toho, který nás miloval, a sebe samého za nás vydal.

Příchod Pána a vítězství

1. Korintským 15,50–58

V tom, o čem jsme až dosud uvažovali, jsme našli odpověď na otázku: „Jakým tělem“ Bůh svůj lid oblékne ve vzkříšení (srovnej s 1. Kor 15, 35)? Anebo jinak vyjádřeno: Viděli jsme, jaký *charakter* bude mít vzkříšení věřících.

Ale o *průběhu* nebo *procesu* vzkříšení: „*Jak budou mrtví vzkříšeni?*“ – jsme dosud neslyšeli nic bližšího. To je nyní vznešený předmět zbylých veršů kapitoly, veršů 50 až 58.

Zdědit Boží království

50. verš staví na tom, co bylo již řečeno, a tvoří určitý přechod k novému tématu, které nyní budeme mít před sebou – k tématu *proměnění* věřících. Nejprve potvrzuje ještě jednou, že se svým dnešním tělem se nemůžeme dostat do nebe.

„Toto ale říkám, bratři, že tělo a krev království Boží nemohou zdědit, ani porušitelnost nezdědí neporušitelnost.“ (1. Kor 15,50)

Důrazným „Toto ale říkám“ oslovuje apoštol nyní přímo „*bratry*“. A to jasně ukazuje: abychom mohli mít nárok na Boží království – a je lhostejné v jaké formě nebo v kterou dobu – musíme být „*bratři*“, musíme být narozeni z Boha (Jan 1,12.13; 3,3.5). Abychom je „*zdědili*“, to znamená, abychom je získali na druhé straně smrti, musíme k tomu být *proměnění*.

Tělo a krev

„Tělo a krev“ je popis užitý Písmem pro to, co je člověk zde na zemi. Existence člověka dnes je charakterizována „*tělem a krví*“. To je tedy to, co je člověk jako stvoření podle těla: tělo (maso) a krev. Že tento výraz nesmí být zaměňován s *hříchem*, bude jasně ukázáno pomocí několika míst Písma, kde se rovněž vyskytuje v uvedeném smyslu.

Když Petr vydal to jedinečné vyznání o tom, kdo je Pán Ježíš, Pán mu odpověděl: „Blahoslavený jsi, Šimone, synu Jonášův; neboť *tělo a krev* nezjevilo tobě, ale Otec můj, který jest v nebesích.“ (Mt 16,17) O Pavlovi čteme, že „se neporadil s *tělem a krví*“ (Gal 1,16), když obdržel úkol zvěstovat Božího Syna mezi pohany. To, že Pán Ježíš se v nepochopitelné milosti stal pravým člověkem a stal se účastným našeho lidství – nikoli hříchu –, vyjadřuje Písmo takto: „Protože děti mají účast na *krvi a těle*, podobně i on se jich stal účastným.“ (Žid 2,14). Také boj křesťana v protikladu k izraelskému lidu v době Starého zákona „není proti *tělu a krvi* (tzn. proti lidem), ale proti knížatstvu,... proti duchovním mocím zla v nebeských místech“ (Ef 6,12). Když však Pán vstal z mrtvých a zjevil se svým učedníkům, neměl už tělo z masa a krve, nýbrž mohl říci: „Vizte ruce mé i nohy mé, já zajisté jsem ten. Dotýkejte se mne a vizte; neboť duch *těla a kostí* nemá, jako mne vidíte mít.“ (Lk 24,39)

Avšak vraťme se opět k tomu, odkud jsme vyšli: Ani věřící, zachráněný člověk nemůže se svým tělem, které má dnes, zdědit Boží království, nemůže mít účast na Božím království na druhé straně smrti. Neboť to zde výlučně znamená „království Boží“: Boží království na druhé straně smrti. Je to Boží království ve slávě. „Hliněná nádoba“ (2. Kor 4,7), kterou dnes neseme, je pro to absolutně nevhodná.

Dovětek představuje věci ještě drastičtější: „Ani porušitelnost nezdědí neporušitelnost.“ Už dříve jsme viděli, že „porušení“ je možné lépe vyjádřit jako „pomíjivost, zkažení, zničení“. Nuže, Boží děti, co se týká jejich těla, jsou lidé, jako jsou ostatní lidé; jsou poddány témuž údělu pomíjivosti, ačkoli v nich je Kristus a ony jsou „Páně“. A když zemřou, je pomíjivost a zkažení viditelná pro všechny i v jejich případě. Tento stav pomíjivosti však nemůže být vsazen do stavu nepomíjitelnosti, jaký je typický pro nebe.

Po tom všem se vnucuje *jedna* nezbytnost: Boží děti musejí, aby měly podíl na slávě, zakusit dále jdoucí proměnu, než je ta, kterou už prožily vzhledem k jejich vnitřnímu člověku. A o této změně stavu apoštol nyní začíná mluvit. Tajemství ohledně toho mu bylo zjeveno skrze zvláštní zjevení.

Proměnění věřících

„Aj, tajemství vám pravím: Ne všichni (sice) zesneme, ale všichni proměnění budeme.“ (1. Kor 15,51)

Slovem „Aj! (Hle!)“ vede apoštol pozornost svých čtenářů a také naši pozornost k tomu, co nyní zamýšlí říci. Přitom se jedná o sdělení neobyčejného dosahu pro nás pro všechny. A týkají se těch samých událostí, o kterých inspirovaný pisatel mluví ve svém Prvním dopisu Tesalonickým (kap. 4,15–17) – o událostech, které jsou bezprostředně spojeny s vtržením věřících.

Oba oddíly: v 1. Korintským 15 i v 1. Tesalonickým 4, se tedy vztahují k týmž událostem a vzájemně se doplňují. Ještě jednou tak dokazují, že Svaté Písmo zřídka kdy říká všechno na jednom místě. Skutečně potřebujeme oba oddíly, abychom obdrželi ucelený obraz o jednotlivých krocích při vtržení. Některé podrobnosti jsou jmenovány jen v jednom, jiné opět jen v druhém oddílu. My se zde budeme především zabývat tím, co nám v podrobnostech poskytuje náš oddíl v 1. Korintským 15.

Tajemství

Nejprve nás musí zaměstnávat výraz „tajemství“. Často se tím rozumí něco, co „zavání tajemností“ a je tomu těžko rozumět nebo se tomu vůbec nerozumí, tedy něco mystického. Ale to není význam „tajemství“ v Novém zákoně.

„Tajemství“ je pravda Božího slova, která nebyla oznámena ve Starém zákoně, a podle toho může být v Novém zákoně známá jen skrze *zjevení* od Boha a na naší straně přijata vírou. „Tajemství“ jsou tedy *novozákonní* pravdy, které nebyly ve Starém zákoně ještě zjevené. Už jen proto se ve Starém zákoně poměrně zřídka vyskytuje výraz „tajemství“, a když se s ním už přece setkáme, má jiný význam: „důvěrné sdělení, důvěrný vztah“ (Žalm 25,14; Příklad 3,32; Amos 3,7).

Tajemství v Novém zákoně naproti tomu obsahují božské myšlenky a Boží radu. Ty byly sice od začátku v Božím srdci, ale v časech Starého zákona byly skryté a neznámé. Avšak nyní je Bůh zjevil svým svatým apoštolům a (novozákonním) prorokům (Ef 3,5), kteří je oznámili dále a vysvětlili, takže my je dnes můžeme najít na stránkách Nového zákona. Pro nás křesťany doby milosti to tedy už nejsou *skrytá*, nýbrž *zjevená* tajemství.

Zde přirozeně není místo, abychom se blíže zabývali dvanácti tajemstvími, která nám jsou jmenována v Novém zákoně. Přesto je alespoň krátce uveďme. Přitom je třeba poznamenat, že výraz „tajemství“ je používán také vzhledem k tomu, co se vyvíjí ve zlém.

1. Tajemství království nebes nebo království Božího (Mt 13,11; Mk 4,11; Lk 8,10).
2. Tajemství napravení Izraele (Řím 11,25).
3. Tajemství proměnění věřících při vzkříšení svatých (1. Kor 15,51).
4. Tajemství, že vše bude uvedeno spolu pod jednu hlavu v Kristu (Ef 1, 9.10).
5. Tajemství o jednotě věřících ze Židů a národů (Ef 3,4–6).
6. Tajemství spojení Církve s Kristem (Ef 5,32).
7. Tajemství evangelia (Ef 6,19).
8. Tajemství bezbožnosti /bezzákonnosti/ (2. Tes 2,7).
9. Tajemství víry (1. Tim 3,9).
10. Tajemství pobožnosti, to jest pravé zbožnosti (1. Tim 3,16).
11. Tajemství sedmi hvězd a sedmi zlatých svícňů (Zj 1,20).
12. Tajemství Babylona, nevěstky (Zj 17,5).

Vzkříšení ve Starém zákoně

Když se nyní po tomto přehledu o tajemstvích Nového zákona vrátíme k tajemství v 1. Korintským 15, verši 51, musíme nejprve zjistit, že vzkříšení samo *není* žádným tajemstvím. Vzkříšení spravedlivých a nespravedlivých bylo známou, základní pravdou ve Starém zákoně, i když o tom svědčí poměrně málo míst. Na několik okamžiků obrátíme svoji pozornost k těmto místům. Jakkoli jsou totiž sama o sobě vzácná a posilují víru, tak jimi také jen tím jasněji vystupují protiklady k tomu, co je zjeveno v Novém zákoně.

To, že starozákonní věřící věřili ve vzkříšení, je nepopiratelné. Případ *Joba*, jednoho z nejstarších patriarchů Svatého Písma to velmi jasně dokládá. Už v úvodu k této práci jsme se tím zabývali.

Také *patriarchové* 1. Mojžíšovy knihy věřili ve vzkříšení. Abraham, který si koupil jeskyni na poli Machpelah před Hebronem, byl v obecnství s Božími myšlenkami (Hebron znamená „obecnství“). Tam pochoval svoji ženu Sárú, tam pohřbili všichni patriarchové své ženy, tam pochovali Jákobovi synové svého otce (1. M 50,13). Když *Josef* po mnoha letech svého přebývání v daleké egyptské zemi cítil, jak se blíží jeho konec, řekl svým bratrům: „Já tudíž umru; Bůh pak jistotně navštíví vás, a vyvede vás ze země této do země, kterou přísáhl Abrahamovi, Izákovi a Jákobovi. Proto přísahou zavázal Josef syny Izraelovy, řka: Když navštíví vás Bůh, *vyneste kosti mé odsud.*“ (1. M 50,24.25)

O staletí později si Mojžíš vzpomněl na Josefova slova a ve 2. Mojžíšově 13, verši 19 čteme: „Vzal také Mojžíš kosti Josefovy s sebou; neboť byl přísahou zavázal syny Izraelské, řka: Jistotně navštíví vás Bůh, proto vyneste odsud kosti mé s sebou.“ Teprve za Jozue však přišly Josefovy kosti do země Kanáan: „Kosti pak Josefovy, které byli vynesli synové Izraelští z Egypta, pochovali v Sichem, v dílu pole, které koupil Jákob od synů Emora otce Sichemova za sto peněz.“ (Joz 24,32) Avšak někdo by se mohl zeptat: „Proč takové starosti o mrtvé kosti?“ Věříme, že na to je jen jedna odpověď: Patriarchové vírou viděli předem vzkříšení a chtěli být v zemi zaslíbení, když přijde chvíle vzkříšení (Žid 11,15.16a).

Daniel, který přišel do Babylona ve své časně mladosti a obdržel tam daleko sahající zjevení o budoucích dnech, musel dosáhnout vysokého věku; neboť přežil více dynastií, viděl vzestup a úpadek babylonské světové říše a prožil ještě převzetí moci Cýrem Perským. Když Daniel dospěl ke konci své knihy a svého života, mluvil k němu Bůh o vzkříšení: „Tu mnozí z těch, kteří spí v prachu země, procítí, jedni k životu věčnému, druzí pak k pohanění a k potupě věčné.“ (Dan 12,2) I když se tato slova zvláštním způsobem vztahují na národní vzkříšení izraelského národa, tu přece Bůh nenechává svého věrného služebníka odejít z tohoto světa bez naděje na jeho osobní vzkříšení: „Ty ale dojdi do konce a budeš odpočívat. Na konci dnů pak *po-vstaneš* ke svému údělu.“ (Dan 12,13)

Že naděje na vzkříšení není nějaká specifická křesťanská pravda, potvrzují slova apoštola Pavla před Agrippou ve Skutcích 26 od 6. verše: „A nyní pro naději toho zaslíbení, které se stalo otcům od Boha, stojím, soudu jsa poddán, ke kterému dvanáctero pokolení naše, sloužíce Bohu ustavičně dnem i nocí, naději má, že přijde. Pro tu naději žalují na mne Židé.“ A pokračuje: „Ale s pomocí Boží ještě až do dnešního dne stojím, vydávaje svědectví i malému i velikému, nic jiného nevypravuje, než to, co proroci a Mojžíš zvěstovali, že se mělo státi: Že měl Kristus trpěti, a z *mrtvých vstana* první, zvěstovati světlo lidu tomuto i pohanům.“ (verše 22.23) Pán Ježíš měl jako první skrze vstání mrtvých zvěstovat světlo. A to bylo to zaslíbení, které se stalo otcům Izraele.

Ve 13. kapitole Skutků nalézáme další vzácný citát z 16. Žalmu, který rovněž mluví o vzkříšení Pána Ježíše: „A my vám zvěstujeme dobré poselství o zaslíbení, které se stalo otcům, že Bůh je splnil nám, jejich dětem, když Ježíše vzkřísil, jak také je napsáno ve druhém Žalmu: ‚Syn můj jsi ty, já dnes

zplodil jsem tebe.' Že jej ale *vzkřísil z mrtvých*, aby se už nenavracel k porušení, vyslovil takto: 'Dám vám spolehlivé milosti Davidovy.' Proto říká také na jiném místě: 'Nedopustíš, aby tvůj zbožný viděl porušení.' neboť David samozřejmě, když ve své době posloužil Boží vůli, zesnul a byl přiložen ke svým otcům a viděl porušení. Ten ale, kterého Bůh *vzkřísil*, neviděl porušení. A tak vám nyní buď známo, bratři, že skrze tohoto je vám zvěstováno odpuštění hříchů." (Sk 13,32–38 – přel.) *Pán Ježíš byl vzkříšen*. To patří, jak jsme už viděli, k základu křesťanství.

Ještě něco je charakteristické pro naději starozákonních věřících vzhledem ke vzkříšení: Měla za obsah jen nový život *na zemi*. Avšak je toto naděje křesťana, je toto obsah „tajemství“? Hned uvidíme, že tomu tak není.

Jestliže se nyní ve Starém zákoně mluví *otevřeně* o vzkříšení, v Novém zákoně je ale řeč o *tajemství*, pak to usvědčuje ze lži všechny ty učitele, kteří tvrdí, že něco jako příchod Pána pro Jeho lid neexistuje; že když mrtví budou vzkříšeni a žijící proměněni, že se jedná o viditelný příchod Krista na konci velkého soužení. Avšak proti tomu musíme namítnout: Tento viditelný příchod Krista je předmětem zjevení v celém Starém zákoně. Prorocké slovo o něm mluví na mnoha místech. Nebylo to a není to žádné tajemství. Ale to, o čem my nyní mluvíme, je nové zjevení, je to tajemství. Nemůžeme a nesmíme příchod Pána ke vtržení svatých považovat za rovnající se Jeho zjevení v moci a slávě. Písmo Svaté tyto dva pohledy na příchod Pána jasně od sebe rozlišuje, zvláště v obou Epištolách svatým v Tesalonice.

„Vzkříšení z“

Slyšeli jsme svědectví starozákonních Písem o vzkříšení, viděli jsme, jak Pavel o tom mluví ve Skutcích apoštolů, když cituje Starý zákon. Avšak apoštol – a před ním Pán Ježíš sám – používá výraz, kterým se musíme zabývat trochu blíže: Vzkříšení spravedlivých bude „*vzkříšení z*“. Tím přicházíme o podstatný krok blíže k vlastnímu obsahu tajemství.

Když Spasitel po prvé svým učedníkům mluvil o tom, že Syn člověka po svém utrpení „*vstane z mrtvých*“, učedníci si s tím nevěděli rady a tázali se mezi sebou: „Co to je, *vstát z mrtvých*?“ Můžeme tomu rozumět: Věděli si o vzkříšení, „vzkříšení v poslední den“ (srv. s Janem 11,24); avšak tuto stránku pravdy ještě neznali. Co tím je tedy míněno?

„Vzkříšení z“ znamená, že někteří z mrtvých vstanou, zatím co mnoho jiných mrtvých *zůstane ležet*. Velkým příkladem toho je vzkříšení Pána Ježíše samotného (Sk 13,34; 1. Kor 15,20). Ale předobraz toho vidíme i ve vzkříšení Lazara (Jan 11,43.44). Při *vzkříšení mrtvých* před velkým bílým trůnem však nedochází k žádnému výběru; neboť se pak jedná bez výjimky o lidi, kteří zemřeli ve svých hříších, o bezbožné lidi. Ti, když pro to přijde chvíle, musejí všichni vstát a ani jediný nezůstane: „A potom bude soud.“ (Žid 9,27) Hrozná, vážná myšlenka! Ale také jasně ukazuje, že takzvané *všeobecné vzkříšení*, na kterém budou mít účast *všichni* zemřelí ve *stejnou* dobu, neexistuje.

První vzkříšení bude „vzkříšení z“. Výraz „vzkříšení z“ se vyskytuje ve Filipským 3, verši 11. Aby byl svému milovanému Pánu co možná podobný, měl apoštol Pavel touhu, aby i sám dospěl k tomuto vzkříšení z mrtvých.

Se „vzkříšením z“ jsou spojeny dvě myšlenky:

- ❑ Je *znaméním Boží přízně* ve vztahu k těm, kteří je zakusí.
- ❑ Přinese *konečné oddělení* dobrého a zlého.

Když byl Pán Ježíš vzkříšen z mrtvých skrze slávu Otce, bylo to vynikajícím svědectvím o tom, že Bůh má ve svém Synu nejvyšší zalíbení. Syn oslavil Boha dokonalým způsobem v životě i smrti. Jak mohl Bůh nyní jinak nebo lépe oznámit své zalíbení v Osobě svého Syna než tím, že Jej „přivedl zpět z mrtvých“ (Žid 13,20 – přel.)? Byl zabit skrze ruku bezbožných. Jak mohl Otec svého Syna přiměřeněji poctit než tím, že Jej On skrze svoji slávu „vzkřísil z mrtvých“ (Řím 6,4)? A také potom, když svatí vstanou z mrtvých, to bude znamením Boží zvláštní přízně vůči nim. Ostatní mrtví zůstanou ve svém stavu tělesné smrti, ale ty Svě z nich vybere, aby je – oblečené náležitým tělem – přenesl do slavného světa vzkříšení svého Syna. Jakým štěstím na nás působí tato pravda!

Ale tato myšlenka nás také *potěšuje* tváří v tvář všemu smutnému smíšení pravého a nepravého v dnešní době: Když Bůh vzkřísí svaté z mrtvých, pak tím vykoná absolutní, neodvolatelné a úplné oddělení spravedlivých od nespravedlivých. On dlouho snášel v křesťanstvu smíšení božských zásad se zásadami světa, dlouho přihlížel, jak se mezi syny království mísili synové zlého (Mt 13,36–43). Jeho trpělivost Mu dala čekat, jak víme (2. Pt 3, 15). Avšak potom rozdělí to, co k sobě nepatří. Při příchodu Pána bude to-

to oddělení svatých od nesvatých *provedeno* jednou provždy a při Jeho zjevení bude pak *viditelné* pro všechny.

My můžeme jen obdivovat Boží radu, můžeme jen s velebením padnout před Tím, jenž měl ve svém srdci takové myšlenky ohledně svého Syna a těch, kteří v Něho věří.

Všichni budou proměnění

Avšak při tom všem, co jsme až dosud viděli, zůstává otevřená otázka, co se při vzkříšení stane s námi *žijícími*. Můžeme my jít s naším pozemským tělem do slávy? Že to není možné, nám ozřejmil už 50. verš naší kapitoly. Ale ve verších, které následují nyní, se dovídáme odpověď na naši otázku:

„Aj, tajemství vám pravím: Ne všichni (sice) zesneme, ale všichni proměnění budeme,“ (1. Kor 15,51a)

Tajemství před námi je odkryté: *Ne všichni* zesneme, to znamená, neumřeme! To je to první, co se zde dovídáme. Budou tu věřící lidé, kteří půjdou s Pánem Ježíšem do slávy, aniž by viděli smrt a prožili pokoření spojené se smrtí. Bezpochyby je lidem uloženo jednou zemřít (Žid 9,27). Ale my křesťané jsme ve spojení s *druhým Člověkem* z nebe (1. Kor 15,47–49), a nemusíme *všichni* zemřít. Tak velmi je smrt poražena, že když Kristus přijde dost brzy, žádný z těch Jeho, kteří nyní žijeme, už neuzří smrti. Tak úplně je pro nás zlomena moc smrti! A nám se stává stále zřetelnějším, co to znamená, že Bůh nám *dává vítězství* skrze našeho Pána Ježíše Krista. Když Pán přijde, když přijde Spasitel našeho těla (Fil 3,20), pak se Jeho vítězství podle Božích myšlenek bude vztahovat i na *žijící věřící*.

To nás vede ke druhému předmětu našeho verše: Živí věřící zakusí *proměnění*. K potvrzení řečeného se nejprve trochu blíže podíváme na strukturu verše. Prostřední větu je třeba chápat jako vsuvku. Abych myšlenkový sled 51. verše učinil trochu průhlednějším, vložím dvě závorky. Ty obklopí myšlenkovou vsuvku: „My (sice ne všichni zesneme, ale) všichni proměnění budeme.“ Hlavní myšlenka, to obdivuhodné tedy je: *Všichni budeme proměnění*. Pomysleme na nezměrnost tohoto divu: *Žijící* lidé zakusí moc Jeho vzkříšení tím, že při vědomí prožijí proměnění svého těla ponížení k podobnosti s Jeho tělem slávy (Fil 3,21)! Ve Filipským 3 je toto proměnění popsáno slovem „přetvoří“, v 1. Korintským 15 výrazem „obléci neporušitelnost“ (verš 53).

Když apoštol Pavel říká „(My) všichni“: „*Všichni* proměnění budeme“, tu myslí zjevně na všechny věřící, kteří budou při příchodu Pána Ježíše ještě žít, a činí se s nimi zajedno, počítá se k nim. Pokládá – nejen na tomto místě – příchod Pána za něco, k čemu může dojít v každou chvíli. Proto to před jeho duší je jako něco přítomného, jako něco vnitřně očekávaného. Toužil po tom – a také naše touha k tomu směřuje –, ne být *svlečen*, nýbrž *převlečen*, „aby smrtelné bylo pohlceno od života“ (2. Kor 5,4). Jaký to bude nepopsatelný triumf Boží milosti!

Poslední zatroubení (trubka)

Bude k tak úplnému a tak daleko sahajícímu proměnění smrtelných lidí potřeba delší čas? Bude nutný dlouho trvající, bolestivý proces? Ó nikoli, naopak! K proměnění dojde okamžitě,

„naráz, v okamžiku, k zatroubení poslednímu.“ (1. Kor 15,51b)

Opakování výrazů „*naráz*“ – „*v okamžiku*“ s důrazem ukazuje na **okamžitost** dění. První výraz obsahuje naše slovo „atom“ (řecky: *átomos*); to znamená, že proces se uskuteční v nedělitelném čase. Proměna nebude mít žádné pozemské pozorovatele nebo diváky, neboť už jen doba, ve které k ní dojde, je příliš krátká na to, aby ji přirozené oko mohlo zaznamenat.

Ale pak Boží Duch připojuje ještě něco: „... k zatroubení poslednímu.“ Tím je popsána **konečná platnost** děje. V 1. Tesalonickém 4 je řečeno, že Pán Ježíš sestoupí z nebe s *troubou* Boží. Zde je konstatováno, že k proměnění dojde při *posledním zatroubení*.

Tato *Boží trouba* – v Božím slově je trubka často symbolem pro Boží slovo (4. M 10) – má jistě stejný význam jako *poslední zatroubení* (polnice) z 1. Korintským 15, jen směr pohledu je jiný. *Poslední zatroubení* můžeme chápat jako mocné znamení *konečného odchodu*. V římském vojsku mělo poslední ze tří zatroubení tento význam: odchod tábora.

Dbejme však toho, že *poslední zatroubení* nemá nic společného se *sedmým zatroubením* (polnicí) ve Zjevení 11. Mnoho vykladačů to sice tvrdí, a tím přenášejí vtržení do doby konečných soudů; ale to je nepřijatelné. Když neuvažujeme jiné souvislosti, pak už *jedna* myšlenka jasně ukazuje naprostou nepřijatelnost takové argumentace: Apoštol Pavel napsal svůj První dopis Korintským více než třicet let před tím, než Jan na Patmosu

obdržel zjevení. Nikdo z věřících v Korintu tedy nemohl něco vědět o „pečetích“, „trubkách“ a „koflících hněvu“ ve Zjevení. Apoštol Pavel však měl v úmyslu věřící v Korintu poučit o základní pravdě, ba napravit je. Nebylo by v nejvyšší míře neseriózní, ne, ještě více – absurdní, že by si přitom použil některých symbolů knihy, která byla napsána teprve o třicet let později, když k tomu většina z těch, jimž psal, už dávno opustila zemi? Nemusely by být takové symboly shromáždění v Korintu naprosto nesrozumitelné? Nemuselo by jejich použití znamenat pro věřící neřešitelné hádanky? Jak měli věnovat sluch apoštolovým poučením a varováním, když by nerozuměli způsobu jeho řeči? Na základě výše uvedené argumentace bychom mohli rovněž tak dobře tvrdit, že trubka z 1. Korinským 14, verše 8, se také vztahuje na trubky ve Zjevení.

Na druhé straně byli adresáti Prvního dopisu Korinským naprosto důvěrně seznámeni se zvyky Řeků a Římanů. A apoštol více než jednou používá obrazy, které pocházejí z těchto kulturních okruhů, aby jimi ilustroval svá naučení. Mysleme jen na obraz závodu! Tak rozuměli věřící v Korintu velmi dobře také obrazu *poslední polnice*: Bylo to znamení odchodu, před kterým stáli. Když zazní Boží trubka, naplní se první část slova Pána, která se vztahuje na ty, „kteří činili dobré věci“:

„Přijde hodina, v kterou všichni, kteří jsou v hrobech, uslyší hlas jeho a vyjdou: kteří dobré věci činili, ke vzkříšení života, kteří ale zlé věci činili, ke vzkříšení soudu.“ (Jan 5,28.29)

Jakou nepředstavitelnou moc v sobě skrývá hlas Božího Syna; jakou sílu rozvine! Nikdo se mu nebude moci vyhnout. I mrtví ho uslyší – a poslechnou ho. A tak je v našem textu připojeno:

„Neboť zatroubí, a mrtví vstanou neporušitelní, a my proměnění budeme.“ (1. Kor 15,52)

Že se zde jedná jen o takové mrtvé, kteří zesnuli v Kristu, to jsme poznamenali už dříve. Pozoruhodné je také pořadí, ve kterém jsou jmenovány *dvě skupiny*: Nejprve se mluví o *mrtvých* a o jejich *vzkříšení*, a potom o nás, *živých* a o našem *proměnění*. Je to stejné pořadí, s kterým se setkáváme také v 1. Tesaloničským 4. Ačkoli vše proběhne v nepředstavitelně krátkém

čase, přece, pokud se procesů týká, tu bude „nejprve“ a „potom“ (verše 16 a 17).

Mám za to, že není správné použít proměnění na žijící *i* na mrtvé. Spíše jsou na obou místech jmenovány tyto dvě skupiny věřících a jsou drženy od sebe: Vzhledem k mrtvým v Kristu se mluví o *vzkříšení*, vzhledem k žijícím o *proměnění*. I když poslední zatroubení má v první řadě co činit se vzkříšením mrtvých, tu je s tím přece neoddělitelně spojeno proměnění žijících svatých. A jaká to je myšlenka, milovaní: Potom už nikdy nebudeme potřebovat nějaké další zatroubení! Když nás Pán Ježíš svou mocí jednou k sobě zavolá, pak budeme provždy u Něho a u Něho zůstaneme.

Neporušitelnost – nesmrtelnost

52. verš mluvil o tom, že mrtví budou vzkříšeni „*neporušitelní*“. Této myšlenky se pisatel dále chápe a zdůvodňuje ji.

„Neboť toto porušitelné musí obléci neporušitelnost, a toto smrtelné obléci nesmrtelnost.“ (1. Kor 15,53)

V tomto konstatování může naši pozornost na sebe upoutat ono „*musí*“. Proč *musí* toto porušitelné obléci neporušitelnost a toto smrtelné obléci nesmrtelnost? Nuže, apoštol jistě nemluví o „*musit*“ v absolutním smyslu, jako kdyby se jednalo o přírodní zákon, který má všude platnost. Ne, je to spíše „*musí*“ Boží milosti – nutnost, která vyvěrá z Jeho milosti k nám a z Jeho úmyslu s námi. Když nás chce přivést k sobě do slávy, pak *musí* dojít k tomuto proměnění. Podobné „*musit*“ božské milosti vedlo Pána Ježíše, když se chtěl setkat s ženou ze Samaří: „*Musil* pak jíti skrze Samaří.“ (Jan 4,4)

A pak také nečteme: „Porušitelné musí obléci neporušitelnost a smrtelné obléci nesmrtelnost.“ To by byl abstraktní výrok, který by ve své absolutnosti nebyl ani pravdivý. Proto apoštol mluví o „*tomto* porušitelném a *tomto* smrtelném“ a míní tím konkrétně naše nynější lidské tělo.

To je skutečně porušitelné (pomíjivé) a smrtelné, jak jsme to viděli při našem zaměstnávání se verši 42 a 50. Zřejmě přitom nemyslí na ty dvě už jmenované třídy věřících. Mnozí vykladači to tak sice vidí. Spojují „porušitelné“ se zemřelými a „smrtelné“ s ještě žijícími věřícími. Ale tento závěr

není ani přesvědčivý, ani správný. Řecké slovo pro „porušitelný“ nemá nic společného s rozkladem, nýbrž vyjadřuje myšlenku pomíjivosti, zkázy, zhouby. To tedy je přirozenost lidského těla: I když je ještě plné života, je smrtelné a naprosto poddáno pomíjivosti. Ta je zvláště zjevná při smrti jako krajním prostředku. „Pomíjivost“ je tak širší výraz a zahrnuje v sobě „smrtelnost“.

Avšak přejdeme nyní k pozitivní stránce! Ale i ta je typicky popsána negativními nebo popírajícími výrazy! Toto pomíjivé musí obléci *ne-pomíjivost* a toto smrtelné *ne-smrtelnost*. Nebe bude také pro nás a naše tělo charakterizováno nepomíjitelností a nesmrtelností. Boží slovo naznačuje blaženost nebe často tím, že jmenuje, co tam *už nebude*, protože tomu lépe rozumíme. Tak je ve Zjevení 21 řečeno: „A smrti *již více nebude*, ani kvílení, ani křiku, ani bolesti nebude více, neboť první věci pominuly.“ (Zj 21,4) A o něco později: „A *ničeho* zlořečeného *již více nebude*... a noci tam *již nebude*, aniž budou *potřebovati* svíce nebo světla slunečního.“ (Zj 22,3–5) To, co zde tak velmi dobře známe skrze bolestivou zkušenost, tam *už nebude*. Jak nás to činí šťastné a jak vděčné!

Ještě slovo k výrazu „obléci“: „Toto porušitelné musí *obléci* neporušitelnost, a toto smrtelné *obléci* nesmrtelnost.“ To je bezpochyby obrazný, ale zvláště útěchy plný popis proměny, kterou zakusíme. Přirozeně že není míněno, že pomíjitelnost a smrtelnost budou jen překryty a skryty novým šatem nepomíjitelnosti a nesmrtelnosti, zatím co ony samy zůstanou.

Ty protiklady jsou spíše tak neslučitelné, že jeden naprosto vylučuje druhý. Jestliže proto oblékneme nový oděv, pak musíme nutně ten starý předtím svléci. To znamená, že pomíjivost a smrtelnost provždy pominuly. A když nás tvorové v nebi a na zemi spatří v našich nových tělech, uvidí oděv slávy – k věčnému oslavení Toho, který nám ho propůjčil.

Smrt – pohlcena ve vítězství

„A když toto porušitelné oblékne neporušitelnost, a toto smrtelné oblékne nesmrtelnost, pak se naplní slovo, které je napsáno: ‚Pohlcena je smrt ve vítězství.‘ ,Kde je, ó smrti, vítězství tvé? Kde je, ó smrti, osten tvůj?‘“ (1. Kor 15,54–55)

Je to už něco vznešeného, když Pavel opakuje slova předcházejícího verše ještě jednou v plné délce, a tímto způsobem je hluboko vtiskává do našeho srdce. V široce rozpjatém souvětí, uvedeném slovy: když – pak, vede náš pohled nejprve ještě jednou na mohutnou událost samotnou, která opakováním slov dále získává na závažnosti.

Slovo „když“ na začátku je časové, nikoli podmínkové „když“; znamená tedy „jakmile, až“. To znamená: Nyní ještě čekáme na tu chvíli, ona tu ještě není. KDYŽ (jakmile) však ta chvíle přijde, že svlékneme tělo pomíjivosti a oblékneme oděv slávy – a to se stane při příchodu Pána –, PAK se slovo, „které je napsáno“, ukáže jako naprosto pravdivé. Zde použitý tvar perfekta znamená: Bylo to (to slovo) napsáno v minulosti, a nyní je tu jako takové – neproměnitelně, nepochybně, až do dnešního dne.

Avšak o jaké „slovo“ se tu jedná? Apoštol nejdříve cituje první větu z Izaiáše 25,8 a podává ji takto: „Pohlčena je smrt ve vítězství.“ Přitom sleduje význam posledního slova v aramejštině a je v tom bezpochyby veden Duchem Svatým.

Tímto triumfálním zvoláním proroka Izaiáše: „Pohlčena je smrt ve vítězství“ je tedy nyní popsáno vzkříšení a proměnění svatých. Anebo můžeme říci: Je na to „použito“. Neboť Izaiáš ve skutečnosti na tomto místě, které je zde citováno jen zčásti, mluví o naplnění naděje Izraele, když bude uvedeno království v moci a slávě. Bůh otevře oči svého pozemského lidu a odejme jeho pohanění z celé země. Také závoj, který jako znamení nevědomosti leží na národech jako přikrývka, bude odstraněn nebo „pohlcen“. Izrael potom prožije den své záchrany a vzkříšení a bude zpívat a říkne: „Aj, Bůh náš tento jest, očekávali jsme na něj, a vysvobodil nás. On jest Hospodin, jehož jsme očekávali; plésati a veseliti se budeme v spasení jeho.“ (Iz 25,9)

Z těch vroucích prorokových výroků volí apoštol jen tento jeden; a je přitom veden Duchem Božím k tomu, aby ho použil bezprostředně na zemřelé a žijící věřící – na jejich spojení s Pánem při Jeho příchodu.

Toto použití bylo v dobách Starého zákona neznámé. Je nám dáno teprve v Novém zákoně. Ale jasně ukazuje dvě věci: na jedné straně, že zaslíbení Starého zákona mohou mít více než *jeden* význam, a proto mají často více než *jedno* naplnění; a na druhé straně, že příchod Pána ke vtržení těch Jeho předchází „onen den“, ve kterém bude odejmuto pohanění Jeho pozemského lidu z celé země. Ti, kteří mají podíl na nebeském povolání, do-

sáhnou svého místa věčného odpočinku už před obnovením (napravením) všech věcí. Pro ně se Izaiášův výrok: „Pohlčena je smrt ve vítězství“ stane skutečností ještě předtím, než se rozšíří na celý svět.

Na tomto místě budiž poznamenáno, že apoštol Pavel ponechává bez zmínky slova, která bezprostředně následují po citátu: „A setře Panovník Hospodin slzu s všeliké tváře.“ Na vhodném místě však je také toto zaslíbení použito v Novém zákoně – nejprve na ty, jejichž vítězství je slaveno, ne na zemi, nýbrž v nebi před trůnem a v přítomnosti Beránka: „A setře Bůh všelikou slzu s očí jejich.“ (Zj 7,17). A ještě jednou, na konci Knihy Zjevení, opět nalézáme tato slova. Tam jsou použita na celý zástup vykoupených. Udělají jakoby závěrečnou tečku za celou historií milosti: „A setře Bůh všelikou slzu s očí jejich.“ (Zj 21,4) Ne že bychom v nebi ještě plakali. To ne. Ale dobrotivý Bůh sám od nás vzdálí i každou vzpomínku na utrpení prožité na zemi.

Zde se nyní trochu ztišíme a necháme na sebe působit rozmach a moc sdělení... Ó Bože, jaké máš s námi úmysly! Dej nám na to myslet, když dnes procházíme utrpením, nemocí a trápením: že jednou smrt se všemi svými zdánlivými vítězstvími a úspěchy bude i pro nás osobně *pohlčena ve vítězství*! – Chválíme Tě za to už dnes, a budeme to činit i ve věčnosti. Amen.

Vítězství smrti?

Apoštol připojuje ještě jiné „slovo“ na důkaz vítězství nad smrtí.

„Kde je, ó smrti, vítězství tvé? Kde je, ó smrti, osten tvůj?“ (1. Kor 15,55)

Jako už u citátu z Izaiáše, také u tohoto místa z proroka Ozeáše jde především o národní vzkříšení (obnovení) Izraele. Ve své typické náhlosti propuká prorok v toto triumfální zvolání (Oz 13,14). Hospodin sám bude jejich Král. Izrael se obrátí k Hospodinu, svému Bohu, a Bůh uzdraví jejich odpadnutí a ochotně je bude milovat.

V mezidobí ale Duch Svatý používá toto proroctví na vítězství, které bude vybojováno ve vzkříšení a proměnění věřících při příchodu Krista. Přitom se to zdá tak, že první věta: „Kde je, ó smrti, *vítězství tvé*?“ se více vztahuje na ty, kteří byli smrtí zdánlivě poraženi, leží v hrobě, zatím co druhá věta:

„Kde je, ó smrti, *osten* tvůj?“ se vztahuje více k věřícím, kteří v té době budou žít.

Smrt je, tak jako už dříve v této kapitole (verš 26), zosobněna. Je na ni nyní voláno jako na osobu a s plesáním, téměř vyzývavě je dotázána: „Kde, ó smrti – kde, ó smrti?“ (V řeckém textu v obou případech chybí pomocné „je“.) Ano, kde je její vítězství, kde je její *osten* – kde? Je pryč!

Když myslíme na mrtvé kosti svatých v nesčetných hrobech – cožpak smrt přece nezvítězila i nad těmito lidmi? Nikoli. Skutečnost je jiná. Smrt je jen nástroj v Boží ruce a bude odvržen, když vykoná své přechodné dílo. Dojde ke vzkříšení a všechno, co vypadalo jako vítězství smrti, se obrátí v naprostý opak.

Věřící křesťan může už dnes v důvěře v Boží moc užívat tuto vítěznou řeč: „Kde je, ó smrti, vítězství tvé?“ Ví, že smrt je pro něho poražený nepřítel. Kristus jí svou smrtí a vzkříšením úplně a provždy vzal moc. A tak smrt, pokud nás podle Božích myšlenek má ještě zasáhnout, s námi může udělat jen jedno: vzít nás z této ubohé země na ono místo, kde už nemá žádnou moc. Přirozeně že to nakonec dělá Pán Ježíš sám, ale zde to je symbolická řeč. Do té míry je pro nás smrt jen služebníkem, „vrátným“, který nám otevírá dveře k opuštění této země a všeho toho, co je smrtelné.

Smrt jako taková ve skutečnosti pro nás ztratila hrůzu. Okolnosti našeho zesnutí nám mohou působit úzkost. Přesto zůstává pravdou to, co jsme právě řekli. Smrt už pro nás nemá hrůzu, nenese pro nás už charakter Božího soudu. Proto mluví Nový zákon tak útěchyplně o „zesnutí“ Božích dětí. Když Lazar zemřel, vyjádřil to Pán Ježíš takto: „Lazar, přítel náš, usnul (nebo: zesnul).“

Smrt je pro věřícího – abychom se vyjádřili proti běžnému názoru – nejen oslabený, nýbrž naprosto odzbrojený nepřítel. Nemá proti nám už žádnou zbraň. J. N. Darby na svém úmrtním lůžku řekl: „Lidé to nazývají *smrt*, já tomu říkám *život*.“

Osten smrti – síla hříchu

Pokud jde o *osten*, tu apoštol jakoby k tomu připojuje komentář a na vysvětlenou říká:

„Osten smrti ale je hřích, síla hříchu ale zákon.“ (1. Kor 15,56)

Jestliže je smrt mzdou hříchu (Řím 6,23), tu je také hřích *ostnem* smrti. Neboť bez něho by smrt nebyla ničím jiným než klidným spánkem. Ve skutečnosti by ale smrt vůbec neexistovala, kdyby tu nebyl hřích. Protože ale všichni zhřešili, pronikla smrt ke všem lidem (Řím 5,12). Proto je hřích nazván *ostnem*, neboť v sobě nese jed³, který působí nejen časnou smrt, nýbrž hříšníka, který nečinil pokání, připravuje také pro onen soud, který přijde po smrti. Osten smrti – to je vědomí o osobní vině a strach z budoucího soudu (Jan 5,24; 1. Jana 4,18). To je to, co trápí člověka bez Boha, jakkoli se to snaží popírat.

Ale potom apoštol Pavel mluví také o vztahu, který je mezi *zákonem* a *hříchem*. To je tím významnější, že to učinil opět, sice na jiném místě, ale ještě ne v tomto dopisu. Poprvé zde jmenuje **zákon**, a to je nejen zajímavé, nýbrž i poučné. Neboť Korintští, viděni jako celek, byli z národů, nebyli to Židé. Proto osobně nebyli nikdy pod zákonem. Ale bylo pro ně nutné – a je to nutné také pro nás – poznat pravý charakter zákona a jeho působení. Neboť to opět vede k hlubšímu poznání toho, s jak dobrotivým Bohem máme co činit. Na druhé straně nás to také ochrání před léčkou satana, jenž se stále pokouší předstíranou horlivostí pro zákon a praktickou spravedlnost podkopávat milost.

Tak se zde dozvídáme, že zákon propůjčuje hříchu sílu. Jak tomu máme rozumět? Pohled do Římanům 7 nás o tom poučí: „Co máme nyní říci? Je zákon hříchem? To buď vzdáno! Ale hřích bych nepoznal než skrze zákon. Neboť ani o žádosti bych nic nevěděl, kdyby zákon neřekl: ‚Nepožádáš.‘ Hřích ale, vzav příčinu skrze přikázání, způsobil ve mně každou žádost; neboť bez zákona je hřích mrtev. Já jsem ale žil kdysi bez zákona; když ale přišlo přikázání, hřích ožil; já jsem ale zemřel. A přikázání, které bylo dáno k životu, to se mi prokázalo k smrti. Neboť hřích, vzav skrze přikázání pohnutku, mne oklamal a zabil mne skrze ně. A tedy je zákon svatý a přikázání svatě a spravedlivé a dobré. Způsobilo mi nyní to dobré smrt? To buď vzdáno! Nýbrž hřích, aby se zjevil jako hřích, když mi skrze to dobré způsobil smrt, aby se hřích stal nadmíru hříšný skrze přikázání. (Řím 7,7–13)

Aniž bychom se nyní blíže zabývali podrobnostmi, ukazují tyto verše jasně, že zákon, jakkoli je spravedlivý, nemohl provinilemu přinést žádné osvobo-

³ Obraz *ostnu* se zde sotva může vztahovat na osten na dobytek, jako tomu je ve Skutcích ap. 26,14. Neboť takový osten nezabíjí, zatím co osten smrti zabíjí. Musí to být tedy ostrá, smrtelná zbraň nebo jedovaté žihadlo. Pravděpodobně je míněno toto.

zení, nýbrž že spíše jen více vzpurného ducha člověka podněcoval proti Boží vůli.

Právě skutečnost, že Bůh něco zakazuje, vzbuzuje v hříšném člověku touhu dělat to, co je zakázané. To nespočívá v zákonu, nýbrž ve špatnosti člověka. A tak je silou hříchu zákon, neboť skrze zákon přichází poznání hříchu (Řím 3,20).

Kristus se ale také stal koncem zákona, každému věřícímu ke spravedlnosti (Řím 10,4). Tím, že nesl zlořečení zákona, proměnil ho pro nás věřící z žalobce ve svědka Boží spravedlnosti – oné spravedlnosti, která ospravedlňuje ty, kdo věří v Ježíše Krista (Řím 3,21.22).

A pokud jde o sílu ke svatosti – nedá nám ji zákon, nedá ji hrozící bič úzkosti, že bychom snad nakonec přece ještě mohli zahynout. Ne, je to **milost**, která nám propůjčuje sílu a pohnutky pro to, abychom zlé nechali být a konali dobré. Milost, která nás *zachránila*, nás také „*vyučuje*, abychom, odřeknouce se bezbožnosti a světských žádostí, střízlivě a spravedlivě a pobožně žili v tomto věku“ (Tit 2,12).

Jakého to máme božského učitele v praktické svatosti – milost! Je mnohem účinnější než zákon, který zčásti působí dokonce opak. Tak tedy už nad námi nepanuje hřích, neboť nejsme pod zákonem, nýbrž pod milostí (Řím 6,14).

Doxologie

Tyto tři věci – *hřích*, *smrt* a *zákon* – jsou tedy společně viděny jako „kořist“, které se Pán Ježíš zmocnil a kterou porazil. Avšak nám, v jejichž prospěch je výsledek tohoto vítězství, nám se sluší připojit k doxologii, k vítěznému chvalo zpěvu Bohu, ve který apoštol propuká:

„Bohu ale buď dík, který nám dává vítězství skrze našeho Pána Ježíše Krista!“ (1. Kor 15,57)

Takové vyvyšování Boha je náležité už dnes, ne teprve v den věčnosti. Vždyť Jeho děti jsou poctěny, aby znaly Boží pravdu, jak je zjevena v Pánu Ježíši. A tak slaví už v této době to velké vítězství, které Pán osobně dobyl, a jehož hodnosti a vyznamenání už dnes nese po Boží pravici. Jestliže se apoštol ve verši 56 díval dolů, tu ve verši 57 hledí vzhůru. Po všem tom, co

v kapitole, kterou máme za sebou, řekl o „vzkříšení z“ a o proměnění, mu už jen zbývá, aby děkoval tomu trojjedinému Bohu, který nám dává vítězství skrze našeho Pána Ježíše Krista.

Neříká: „který dal“ nebo „který dá“, nýbrž „který dává“. Tento tvar přítomného času byl na jedné straně vyložen takto: Protože naše budoucí vítězství nad smrtí je v Božích myšlenkách naprosto jisté, je považováno za něco, co vlastníme už dnes. Na druhé straně mu můžeme rozumět také tak, že v Boží podstatě je to, že On nám zásadně dává vítězství.

Jakkoli pravdivé je to obojí, pak se zde přece zdá, že je míněn stálý proces, ustavičné dávání. Doslovně to totiž zní: „... ten nám *dávající vítězství*“. Tento výraz nejen popisuje, co pro nás Bůh jednou učiní, nýbrž co činí nyní, co nám nyní dává. Od hodiny k hodině nám dává vítězství. To je už naše. Bezpochyby nebude vítězství dříve *úplné*, dokud nebudeme vzkříšení a proměnění.

Ale vítězství už bylo dobyto, když Kristus vstal. A toto vědomí nám už v přítomné době dává radost a sílu, odvahu a důvěru. Bůh by chtěl, abychom se už nyní radovali z vítězství, abychom až do oné chvíle tímto způsobem získávali sílu pro každý den, pro každou hodinu.

Poslední část verše nám skutečně činí radost, neboť jmenuje Vítěze, skrze jehož působení a zprostředkování nám je dáváno vítězství – „skrze našeho Pána Ježíše Krista“. To je Jeho plné osobní jméno a titul.

A jak se nás dotýká slůvko „našeho“: *naš* Pán Ježíš Kristus! Ano, On je náš a my jsme Jeho. On je hoden všeho našeho velebení a náklonnosti. A není více než vhodné, že tato obdivuhodná kapitola vzkříšení končí jménem Toho, jenž je sám vzkříšení a život?

A proto...

Naučení o vzkříšení jsou nyní ukončena. Vedla nás do největších výšin a k velebení. Co ještě zbývá, je vyvodit z toho všeho praktické závěry. Apoštol to činí závěrečným závažným „A proto“:

„A proto, bratři moji milí, pevní buďte, nepohnutelní, vždycky se rozhovňující v díle Páně, poněvadž víte, že vaše námaha není nadarmo v Pánu.“ (1. Kor 15,58)

Je pozoruhodné, že apoštol uzavírá i první část kapitoly slovy napomenutí (verše 33 a 34). A zde, na konci druhé části, je tomu opět tak, jen tentokrát nejsou napomenutí negativního druhu, nýbrž absolutně pozitivní. Tváří v tvář radosti a útěše z jejich společné naděje vidí pisatel své *milované bratry* před sebou a slovy „A proto“ je vyzývá, aby této naději odpovídali nyní i ve svém praktickém životě.

Zde se učíme něčemu velmi důležitému. Nejenže by Bůh chtěl, abychom ze vzácných poučení vyvodili závěry pro praktický život; nýbrž naše chození, náš život *jsou založeny na učení*. Učení je představení božských skutečností. Jestliže jsou tyto skutečnosti duchovně přijaty, nutně mění formu našeho života. Dej pryč učení, a chození visí ve vzduchu, je bez cíle a je otevřené pro každou pošetilost a pobloudění. Proto je zdravé učení Božího slova tak důležité. To neví nikdo lépe než ďábel sám. Pokouší se tedy jakýmkoli způsobem toto učení podkopat a zkazit a nahradit je „učeními démonů“ (1. Tim 4,1).

Toto „A proto“ v našem verši se vztahuje na celou kapitolu, kterou jsme měli před sebou. A jestliže je vztáhneme jen na přecházející 57. verš, to znamená na to, že nám Bůh dává vítězství, pak to nic nemění, neboť celá kapitola se vztahuje k tomuto vrcholu. V každém případě se vztahuje na učení této kapitoly jako na základ pro náš praktický život.

Pokud jde nyní o praktická napomenutí sama, tu je nejprve nutné být *pevní, nepohnutelní*. Ty dva výrazy neznamenaí totéž. Řecké slovo pro „pevní“ vyjadřuje usazenost, pevné, ustálené sedění na jednom místě. Zdá se, že Duch Svatý tím poukazuje na náš vnitřní postoj víry a přesvědčení. Máme v přesvědčeních, která jsme získali z Božího slova, být pevní a zůstat pevní. A když nám Bůh dává vítězství, jak jsme to viděli, tu máme také v tomto přesvědčení „zůstat pevně sedět“. Žel, že je mnoho Božích dětí, které jsou nestabilní, protože svá přesvědčení nemají založená na Božím slovu, nýbrž na nestálém písku lidských názorů a citů. Protože své srdce činí závislými na chybných myšlenkách, nepřijdou nikdy skutečně k odpočinku a k vnitřnímu pokoji.

„Nepohnutelní“ vyjadřuje trochu jinou myšlenku. Řecké slovo je odvozeno od slova, které popisuje pohyb, pohyb pryč, zahnání, přivedení do vzpoury. Záporom potom vzniká význam „nepohnutelný, neotřesitelný“. Zde jsme tedy varováni před tím, abychom se nedali pohnout pryč z místa, které zaujímáme podle poučení Božího slova. Je dost vlivů, které na nás doléhají

zvenčí a chtějí nás strhnout pryč. Proto je třeba zůstat nepohnutelnými jako skála v příboji a pevně stát na Božím slovu. Jak jsme napomínáni na jiném místě: „Nenechte se strhávat rozličnými a cizími učením; neboť je dobré, aby srdce bylo upevněno milostí.“ (Žid 13,9)

Být vzhledem ke své víře *pevní* a k nepřátelským útokům *nepohnutelní* – to je první odpověď, kterou máme dát na nebeská zjevení, která nám byla sdělena. To vypadá velmi staticky a pasivně, ale uprostřed nebezpečí, která nás ohrožují, to má největší důležitost. Jestliže nás satan napadá a pokouší, záleží především na tom, abychom se nepohnuli. Jinak tomu je, když jde o dílo Páně. Tu se *máme* pohnout, ano, tu máme být rozhojnilí: „...vždycky se rozhojňující v díle Páně.“

Všimněme si, že to je dílo *Pána*, které *On* má na této zemi. Patří Jemu, a proto v něm jde o Jeho zájmy. Ale ty se nevyčerpávají ve snahách na sociálním poli, jak je to dnes pro křesťanstvo charakteristické. Ne, dílo Pána se týká toho, aby Jeho jméno bylo činěno velkým, aby lidé byli evangeliem vedeni ze tmy do předivného Božího světla a šířením pravdy byla srdce svatých upevňována. V tom máme být rozhojnilí, a to nejen tu a tam, nýbrž *vždycky*. Vyvolalo zjevení nebeské pravdy při nás také tuto odpověď, milí přátelé?

A pak jsme povzbuzováni ještě výhledem na odměnu: „...poněvadž víte, že vaše námaha není nadarmo v Pánu.“ Negativní způsob vyjádření: „není daremná“ – ukazuje asi na to, že v tomto světě je mnoho námahy a práce, která se jednou ukáže jako zbytečná, jako prázdná, marná. Neboť to je význam zde použitého slova. Lidé, kteří nemají nic víc než to pozemské, tu v rozhodujícím okamžiku budou stát s prázdnýma rukama.

Ne tak ti, kteří pracují v díle Páně – ostatně to je výsada, která není omezena na nějakou určitou skupinu, nýbrž je otevřena pro všechny věřící. Práce v díle Pána vskutku není nějaké hraní, nějaká jednoduchá záležitost, a je charakteristické, že Duch Svatý používá slovo „námaha“: vaše námaha (nebo: obtíž, nesnáze, úsilí, těžká práce). Jaká námaha je spojena s dílem Pána, můžeme nejlépe posoudit z příkladu apoštola Pavla samého. A přece byl na konci svého díla a života téměř naprosto sám.

I nám se může někdy zdát, jako kdyby naše námaha byla zbytečná. Ale musíme nejprve pomyslet, že jde o duchovní práci, jejíž výsledky jsou rovněž duchovní, a tím pro nás ne vždy rozeznatelné. Bůh je ale vidí. A za druhé musíme mít před očima dovětek „v Pánu“: Naše námaha není zbytečná

v Pánu. Jestliže konáme svou práci ve spojení s Pánem, pak se v té či oné formě ukážou také plody. A právě to, co se dnes v očích lidí může jevit jako neprospěšná a zbytečná námaha, se jednou „v Pánu“ ukáže jako úspěch, jako „ne nadarmo“. On nám na to dá odpověď, milování – ve slávě.

ŠÍŘENÍ PÍSMĚ SVATÉHO
www.sirenipismasvateho.cz
2013